

ФИЛАТЕЛИСТА

ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

1804-1954

II Републичка филателистичка изложба СФС у част 150-годишњице Првог српског устанка одржаће се у Београду од 3 до 10 октобра 1954 год.

Рок пријаве: 25. септембар 1954

Правилник изложбе објављен је на страни 126 овог двоброја.

ДИНА VI

8-9

»ФИЛАТЕЛИСТА« ОРГАН САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ БЕОГРАД

Власник и издавач: САВЕЗ ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ

Уредништво: Булевар Револуције бр. 1

Одговорни уредник: Риста Аћимовић, Београд, Студентски трг 10. — Тел. 20-135

Све рукописе, наруџбине, рекламације слати на адресу: Инж. Александар Петровић, Београд, Војводе Драгомира ул. бр. 25. — Тел. 40-277.

Рукописи се не враћају.

САДРЖАЈ:

Драг. Раичевић: СТОПЕДЕСЕТ ГОДИНА ОД ПРВОГ СРПСКОГ УСТАНКА	105
Инж. А. Петровић: БОСАНСКЕ ПОШТЕ И ЖИГОВИ У НОВОПАЗАРСКОМ САНЦАКУ — — — — —	107
Инж. М. Вернер: КРАТАК ОСВРТ НА ЧЛАНАК М. РОТА „О СРПСКИМ НОВИНСКИМ МАРКАМА ИЗДАЊА 1867—69“ — — — — —	111
МЕЂУНАРОДНА ФИЛАТЕЛИСТИЧКА ИЗЛОЖБА У ЊУ-ДЕЛХИЈУ ПОВОДОМ СТОГОДИШЊИЦЕ ИНДИСКЕ ПОШТАНСКЕ МАРКЕ —	113
М. Цвјетковић: ОСАМДЕСЕТА ГОДИНА ПОШТАНСКЕ МАРКЕ ЦРНЕ ГОРЕ ЕТИОПИЈА — — — — —	114
В. Пешић: КОРИСТИ ОД ФИЛАТЕЛИЈЕ — — — — —	116
КРОЗ ФИЛАТЕЛИСТИЧКИ СВЕТ — — — — —	119
НАШЕ МАРКЕ — — — — —	120
ПРИГОДНИ ЖИГОВИ — — — — —	123
ПРАВИЛНИК II ФИЛАТЕЛИСТИЧКЕ ИЗЛОЖБЕ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ — — — — —	124
ВЕСТИ ИЗ САВЕЗА — — — — —	126
НОВЕ МАРКЕ — — — — —	129
ЦЕНЕ МАРКА ФНРЈ У СКОТОВОМ КАТАЛОГУ ЗА 1954 ГОДИНУ —	132
	136

»FILATELISTA« ORGANE DE L'UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Propriétaire et éditeur: UNION DES PHILATELISTES DE SERBIE

Rédigé par un Comité de rédaction.

Redaction: Boulevard de la Revolution 1.

Rédacteur en chef: Rista Aćimović, Belgrad, Studentski trg 10, — Tel. 20-135

Manuscripts, commandes, réclamations doit être envoyé à l'adresse:

Ing. Alexandre Petrović, Voïvode Dragomira 25, Beograd. — Tel. 40-277.

Les manuscrits ne seront pas renvoyés.

S O M M A I R E

Drag. Raičević: Le 150-e anniversaire de la Première insurrection nationale serbe (105) — Ing. Al J. Petrović: Les oblitérations et les postes dans Sandjak du Novipazar en Bosnie et Herczègovine (107) — Ing. M. Verner: Quelques mots sur l'article du M. M. Roth „Timbres—poste serbes pour journaux — émissions des années 1867/69“ (111) — Exposition philatèlique internationale à l'occasion du Centenaire de timbres-poste a New Delhi (113) — M. Cvjetković: Quatrevingt année du timbres-poste a Montenegro (114) — L'Ethiopie et son service postal (116) — V. Pešić: L'utilité de la philatélie (119) — A travers le monde philatélique (120) — Nos timbres poste (123) — Oblitérations spéciales (124) — Règlement du II Exposition philatèlique de l'Union des philatelistes de Serbie (126) — Nouvelles de l'Union (129) — Nouveaux timbres poste (132) — Prix de timbres-poste de la RPF Yougoslavie dans le Catalogue „SCOTT'S Standard“ pour l'année 1954 (136).

ПАЖЊА!

ПРЕТПЛАТУ СЛАТИ НА ТЕКУЋИ РАЧУН
УРЕДНИШТВА И АДМИНИСТРАЦИЈЕ
„ФИЛАТЕЛИСТЕ“ 104 — Т — 502

Цена овог
двоброја дин.

40

Драг. М. Раичевић

150 година од Првог српског устанка

Један од значајних датума у историји српског народа, 150-годишњица Првог српског устанка, наша поштанска управа обележава издавањем једне пригодне серије марака од четири вредности: од 15, 30, 50 и 70 динара на којима су (по реду) престављени застава и топ из Првог српског устанка, печат Правитељствујућег совјета и лик Карађорђа, вође српског народа у томе устанку.

После Косовске битке нестало је самосталне српске државе, живела је у почетку вазална кнежевина, а затим де-

Београдски пашалук, био је под Турцима територијално подељен на нахије и кнежине. Нахије су мање више одговарале окрузима, а кнежевине срезовима. Уочи Првог српског устанка Београдски пашалук био је подељен на дванаест нахија, изузимајући Кључ и Крајину који су се рачунали као посебне области у оквиру пашалука. На челу нахије налазили су се турски државни органи — муселими и кадије. У оквиру једне нахије могло је бити више кнежина.

спотовина у све ужим границама, до 1459 године, кад се српска држава потпуно угасила, а српски народ постао османлиско робље.

Српски народ, који је непосредно пре тога почео да буја, није се могао лако помирити с ропским животом; расељавао се на све стране, по околним државама, а они који су остајали на свом огњишту непрестано су се бунили против завојевача и тлачитеља и дизали устанке по разним крајевима земље (Станко Млатишума, капетан Коча Петровић) или бежећи у шуме, у хајдуке и отуда светили се Турцима за почињена им зла.

На тлу угашене српске деспотовине постао је београдски пашалук, у коме је 1804 године, пре 150 година, букнуо Први српски устанак, — револуција свега српског народа у томе пашалуку, јер није више могао подносити турскога зулума, нити плаћати глобе незајажљивим Турцима.

Свака кнежина имала је свога кнеза, који се звао кнежински кнез, главни кнез, или, доцније, обор-кнез. Народ је кнезове бирао готово редовно из истих породица, те су они, у ствари, били наследници, а турска управа је вршила потврђење тих кнезова. Ретко се када дешавало да турска управа не потврди кнеза кога би народ изабрао.

Сви кнежински кнезови становали су у селима где је становао кнез, а и сама кнежинска аутономија поклапала се у ствари са улогом кнеза. Свака кнежевина обухватала је више села, која су такође имала своју самоуправу и своје самоуправне органе.

Поред кнежинских кнезова, постојали су и сеоски кнезови који нису били наследници, а бирани су само на годину дана и то само за одређене послове, углавном за прикупљање порезе. Поред тога постојали су и сеоски кметови, небирани органи, који су углавном били угледни људи, тако да је једно село мо-

гло имати онолико кметова колико има угледних људи и колико има угледних породица.

Ради решавања важнијих питања кнезови су сазивали кнежинске скупштине и сеоске зборове.

Када су Београдским пашалуком, после убиства Хаџи-Мустафа паше 1801 године, завладале злогласне дахије Аганлија, Кучук Алија, Мула Јусуф и Фочић Мехмед-ага, почео је крвави терор, прогон кнезова и уништавање кнежинске управе. Дахије су, преко стојих муселима, субаша и кабадахија, људима судили и пресуђивали по својој вољи, људе су били и убијали, отимали имања, коње и оружје. Терор је чинио главно обележје њихове управе и главно сретство у организовању и одржавању њихове власти.

Дахије су нарочито били огорчени на Србе због њиховог учешћа у редовима Хаџи-Мустафа-пашиних одреда за време борби против јаничара прогнаних из Београдског пашалука и Пазван Оглуа из Видина. Они су чекали само погодан тренутак и повод да почну са сечом најугледнијих људи у народу, кнезова, како би потпуно уништили сваку могућност организовања устанка или побуна. Ухваћено писмо кнеза Алексе Ненадовића аустријском мајору Митесеру у Земуну, у коме га је молио да му помогне око набавке оружја и муниције ради одбране од јаничарског зулума, дахије су искористиле и још више појачале крвави терор. И док се Карађорђе 8 новембра 1803 године са најпознатијим људима Букуље, Венчаца и Космаја на једној свадби у Орашцу договарао о устанку, јаничарски зликовци Мехмед Кафеџија и Кара Хусеин, са две стотине крволочних јаничара, попалише и опљачкаше неколико села у београдској нахији и прогласише се кабадахијама.

А 15 јануара 1804 године после поноћи из београдске тврђаве, по највећој хладноћи, дахиски гласници однесоше поруке на све стране пашалука, у којима дахије дају налог муселимима и субашама да сваки убије свога кнеза и његову главу пошаље у Београд, а као награду за то да ће добити спахијска имања и паре.

У том покољу кнезова изгубили су животе на првом месту најугледнији међу њима: кнез Алекса Ненадовић, кнез Илија Бирчанин, Хаџи Ђера и многи други.

Јаничарски покољ имао је супротно дејство него што су дахије очекивали. Уместо страха, појачао се отпор народа. Дахије нису успеле да заплаше српски народ. Побуна против дахија је све више бујала. Преко ноћи су ницале хајдучке дружине „к'о из земље трава“. Сеча кнезова још је јаче покренула српски народ против дахија.

Петнаестог фебруара 1804 године у „Марићевића Јарузи“ одржана је историска скупштина, на којој се говорило о турским зулумима и о потреби дизања устанка. На истој скупштини је одлучено да се диже устанак, а за вођу устанка изабран је Карађорђе.

— „Хоћемо ли?“ — упитао је Карађорђе окупљени народ.

— „Хоћемо“, једнодушно су одговорили устаници.

Тако је почео Први српски устанак. Тако је почела борба српског народа за ослобођење од вековног турског ропства. За неколико недеља народ је очистио земљу од Турака и потерао дахије и њихове јаничаре у неколико утврђених градова.

Дуго би било описивати даљи развој устанка, поједине борбе и битке у којима су показивана чувена јунаштва и вештина, којом је народ савлађивао далеко надмоћнијег непријатеља од себе.

Први српски устанак није избио ни случајно ни изненада, јер је српски народ, одувек био непомирљив да са каквом окупацијом и поробљавањем, деценијама пре овог устанка дизао буне и одлазио у хајдуке. У тим борбама учили су се и васпитавали српски сељаци за коначан обрачун и стицали такве политичке и економске тековине на којима су могли да покрену и носе револуцију.

Чињеница, да Први српски устанак претставља крај српског средњег и почетак новог века и да је он задао ударац феудалном систему и националном ропству и отворио путеве грађанском друштву у том делу турске царевине, одређује и његов велики значај и његово место у историји српског народа.

Почео у време када су капиталистички односи у свету већ били увелико подмакли и када су се нагло развијале производне снаге. Први српски устанак није се могао сврстати у средњовековне побуне сељака кметова, пошто се у њему сељаци нису више борили за старе правце или само против појачане феудалне експлоатације, већ су на првом кораку борбу против дахија претворили у борбу против турске царевине друштвене односе, за нове облике не, за пуну независност, у борбу за нограђанског друштва. Силина устанка долазила је и отуда што је носилац феудалних односа био туђин — Турчин — друга народност и друга вера, што је у питању била борба за независност једне нације у рађању, што се борба од туђег ропства спајала са борбом против феудалних односа.

Страховита динамика коју народне масе у Србији уносе у борбу првих дана устанка, динамика какву смо могли видети у нашим земљама још само 1941 године, када је почела Народноослобо-

дилачка борба, пожртвованост и полет народних маса у борби и њихова решеност да иду до краја, је основна карактеристика Првог српског устанка. Поред тога устанак је убрзо прешао границе Београдског пашалука ширећи се на све стране преко турског царства. Победи на Мишару и Делиграду показали су јужнословенским народима и целом Балкану да је Устанак у Србији нешто веће, дубље и шире него што се у почетку мислило. Та широка социјална револуција и народноослободилачка тежња Првог српског устанка долази до израза нарочито у годинама од 1806 до 1809.

Први српски устанак изазива низ покрета у суседним земљама под Турском и Аустријом међу свим народима, а посебно код Срба, што овом периоду даје карактеристику опште српске револуције. Тога су били свесни не само устаници у Србији, кад су 1807 године поставили питање ослобођења и уједињења свих Срба, већ и велике силе, заинтересоване у Источном питању.

Поред тежње за ослобођењем земље од туђинског јарма, заиста је изненађујуће колико је културних стваралачких нагона и тежњи показао српски народ у тој епоси, у време када се ишло из борбе у борбу, из битке у битку, и када се није знало шта носи дан, а шта носи ноћ. Невероватна активност развијала се у земљи у овим правцима јавног живота. У привреди сељак добија онолико земље колико је може обрадити, што повећава привредну производњу. Напуштени градови насељавају се новим становништвом и тамо почиње нов живот. Доситеј Обрадовић оснива своју Велику школу и култура и цивилизација продиру нагло у ову здраву патријархалну сељачку средину.

Првих дана Устанка, устаници су одмах решили и питање власти, ликвидирали све турске судске институције и

већ у априлу 1804 год. успоставили судове у оним крајевима где нема војске. Тако је међу првима Прота Матеја Ненадовић формирао суд у ваљевској нахији, а судије су биране на тај начин, што је из сваког села дошло 4—5 најугленијих људи, који су вршили избор судија. У лето 1805 године, на скупштини у Борку, основан је „Правитељствујушчи Совјет Србскиј“, у који је требало свака нахија да пошаље „по једнога поштена и паметна човјека, па ти сви људи да се састану на једно мјесто, да суде и пресуђују све веће распре и тужбе земаљске“. После тога 1807 године Совјет је послао упутства о формирању магистрата по нахијама. Магистрати су у ствари били управно-судски органи и имали су задатак да суде, да се старају о реду и миру, да воде надзор над странцима, итд. Тако је ударен темељ новом правосуђу у Србији.

Једна од првих брига била је и пренос писама и установљење мензулана по нахијама. Дакле у то време, кад се проливала крв за слободу, родиле су се и прве српске поштанске установе.

Наша генерација, која је учесник и савременик једне друге — социјалистичке револуције у Југославији, слави ове године стопедесет година од почетка Првог српског устанка. Ову значајну годишњицу славе данас наши народи уједињени у заједничкој домовини — социјалистичкој Југославији, славе је због тога што су те тешке и крваве борбе, за велико заједничко дело свих народа Југославије, које су вођене под различитим условима и различитим сретствима против националног и социјалног ропства и које су победоносно завршене социјалистичком револуцијом, почеле још тада, са првим српским Устанком.

Ing. Al. J. Petrović

Bosanske pošte i žigovi u Novopazarском sandžaku (1870—1908)

Jezgro stare srpske države Raške pretvoreno je, u sastavu otomanskog carstva, u Novopazarски sandžak, deo Kosovskog vilajeta. Novopazarски sandžak nalazio se između nekadašnje dve samostalne srpske države, Srbije i Crne Gore, a između Bosne i ostalog dela Kosovskog vilajeta; a zadržan je pod turskom vlašću, po uspostavljanju Srbije i Crne Gore — kao klin između ove dve srpske države — svakako radi veze otomanskog carstva sa tadašnjim njegovim pokrajinama Bosnom i Hercegovinom.

Da bi se što više sprečavale veze između ove dve srpske države, — Srbije i Crne Gore, — Austrougarska je, po okupaciji Bosne i Hercegovine, prema tzv. Novopazarској konvenciji od 21 aprila 1879 god. posela i jedan deo Novopazarског sandžaka i razmestila svoje vojne posade u nekoliko mesta Sandžaka.

Svakako, prvenstveno za potrebe tih posada, bile su u to vreme, 1879 godine, otvorene vojne poštanske ispostave u Plevljima, Priboju i Prijepolju. Ali te su pošte primale i privatnu korespondenciju.

ju, koja je frankirana bosanskim markama.

Za vojna lica bile su otštampane naročite besplatne dopisnice (Feldpost-Korrespondenzkarten), i upotrebljavani specijalni franko žigovi.

Sve te tri pošte bile su ispostave bojnih pošta (Feldpost-Exposituren) i imale su poštanske žigove s natpisom, u početku, samo „FELDPOST-EXPOSITUR“, a docnije ispred toga natpisa još i „K UND K“, ili „K. U. K.“.

O tim poštama u Novopazarskom sandžaku i o njihovim žigovima ima podataka: u posebnom delu Adolfa Pasera „Die Postwertzeichen von Bosnien und der Herzegovina“, u knjižicama Nikole Rukavine: „Historijat razvoja pošte u Bosni i Hercegovini“ i „Poštanska karta“, kao i u izdanju Hrvatskog filatelističkog saveza „Priručnik maraka hrvatskih zemalja“, knj. I, sv. 1.

Podaci o ovim trima poštama u ovim štampanim delima ne slažu se sa podacima u zvaničnim objavama o uspostavljanju tih pošta (u službenom listu austriskog ministarstva trgovine „Post. Verordnungs-Blatt“); brojevi pošta na žigovima ne odgovaraju brojevima navedenim u pomenutim delima i u objavama, a ni datumi otvaranja tih pošta u ovim delima ne slažu se među sobom. Čak i pisci tih dela su na jednom mestu navodili podatke, koji se nisu slagali s podacima na drugom mestu u istom delu.

Paser navodi na strani 53 da su prema objavi Br. 30721 bile uspostavljene bojne poštanske ekspoziture: u Plevlju № 1 i u Priboju № 4, — dakle s oznakama arapskim brojkama.

Svakako prema Paseru i Rukavina je ranije, u oba svoja dela, naveo arapske brojeve tih pošta. Međutim, docnije je došao do toga službenog lista austriskog ministarstva trgovine i obavestio me u jednom pismu da u pomenutoj naredbi br.

30721 od 29. 9. 79 stoji № I za Plevlje, a pa Priboj № IV.

Sklon sam da verujem ovim navodima N. Rukavine, — pošto do pom. službenog lista nisam mogao doći, — i mislim da Paser nije obratio dovoljno pažnje kako su te oznake bile napisane u objavama, pa je u brzini napisao arapske mesto rimskih brojeva. I prema tome tačno bi bilo da su: prema objavi austriskog ministarstva trgovine od 29. IX. 1879 Br. 30721 bile uspostavljene poštanske ispostave u Plevlju № I i u Priboju № IV; da je u Prijepolju bila uspostavljena, prema objavi Br. 33526/79 od 9. XI. 1879, poštanska ispostava № 1a. — Prema objavi ratnog ministarstva Br. 2855/79 pošta u Priboju dobila je, od 26. XI. 1879, novu oznaku № 1b.

Ali, ni brojevi pošta u službenim objavama o uspostavljanju tih pošta, pa ni oni u navedenim delima ne slažu se sa brojevima pošta na žigovima, — a to bi slaganje u stvari trebalo da postoji.

Tako, za Priboj trebalo je najpre da bude žig sa № IV, ali taj žig, koji bi mogao da bude u upotrebi samo kratko vreme — od 29. IX do 26. XI. 1879 — izgleda nije ni postojao, jer ga nismo ni ja ni Rukavina nikad videli, a ni Paser ga ne navodi u spisku žigova u svom delu, već na str. 165 počinje sa žigom, koji je bio izliferovan 2. II. 1880, a to je žig pošte 1b. Ali, ni taj žig nije odgovarao službenoj objavi, jer je u stvari nosio broj 1b (dakle, rimski, a ne arapski broj).

Za Prijepolje, kao što smo videli, trebalo je žig da nosi broj 1a, a na svim žigovima te pošte stvarno je broj 1A, — s velikim A, a ne sa malim a.

Kod Plevlja je samo u službenoj objavi, bila pošta označena rimskim brojem I, a u svim delima i na žigovima arapskim brojem 1.

Radi bolje preglednosti dajemo tabelarni pregled označavanja ovih pošta brojevima:

	Plevlje	Priboj	Prijepolje
U objavama iz 1879 g.	I	VI, pa 1b	1a
Kod Pasera na str. 53.	1	4	1a
Kod Pasera na str. 142	1	4, pa 1b	1A (od 9. XI. 79 1a)
Kod Pasera na strani 164 i 165	1	1b	1A
Rukavina u „Historijatu“ str. 19	1	4	1a
Rukavina u „Historijatu“ str. 45	1	1B	1A
Rukavina u „Pošt. karti“ str. 10	1	4, pa 1b	1a
„Priručnik“ str. 118, 122, 136 i 147	1	1B	1A
Na žigovima stvarno	1	1b, pa 1B	1A

I u datumima uspostavljanja ovih pošta ne postoji saglasnost. Dok Paser tvrdi da su pošte bile uspostavljene: u Plevlju 29. IX. 1879, u Priboju 12. IX. 1879 (№ 4), u Prijepolju 15. IX. 1879, — Rukavina navodi u „Pošt. karti“ datume otvaranja pošta: u Plevlju 29. IX. 1879, u Priboju 29. IX. 1879 (№ 4) i u Prijepolju 9. XI. 1879.

Kod Pasera je, očigledno, za Prijepolje pogrešno, jer je ova poštanska ispostava po objavi Min. trg. Br. 33526 uspostavljena 9. XI. 1879 (što je i sam Paser naveo na str. 53), pa onda nije moguće njeno otvaranje 15. IX., pre rešenja o njenom uspostavljanju. Možda je ovde bila i štamparska greška — IX mesto XI? —

I za Priboj je iz istog razloga nemogućno otvaranje pošte 12. IX, kad je objavom Min. trg. Br. 30721 bilo određeno njeno uspostavljanje 29. IX.

Prema tome, kad nemamo službenih podataka o danima otvaranja tih pošta, moramo ih uzeti, kao i Rukavina, prema navedenim objavama, najranije, za Plevlje i Priboj 29. IX. 1879, a za Prijepolje 9. XI. 1879.

Još da obratimo pažnju da je Paser naveo da je prvi žig za Priboj bio isporučan 2. II. 1880. Ostaje otvoreno pitanje kako je ova pošta poništavala pošt. vrednosnice od otvaranja pošte 29. IX. 1879 do dobijanja žiga 2. II. 1880. Do 26. XI. 1879 trebalo je da ima žig sa № IV, ali, kao što smo napred kazali, taj žig do danas nije bio nikom poznat i može se sa

pis FELDPOST-EXPOSITUR (ispostava bojnih pošta); samo su od 1890 godine dobile još ispred toga naziva i „K. UND K.” ili „K. U. K.”

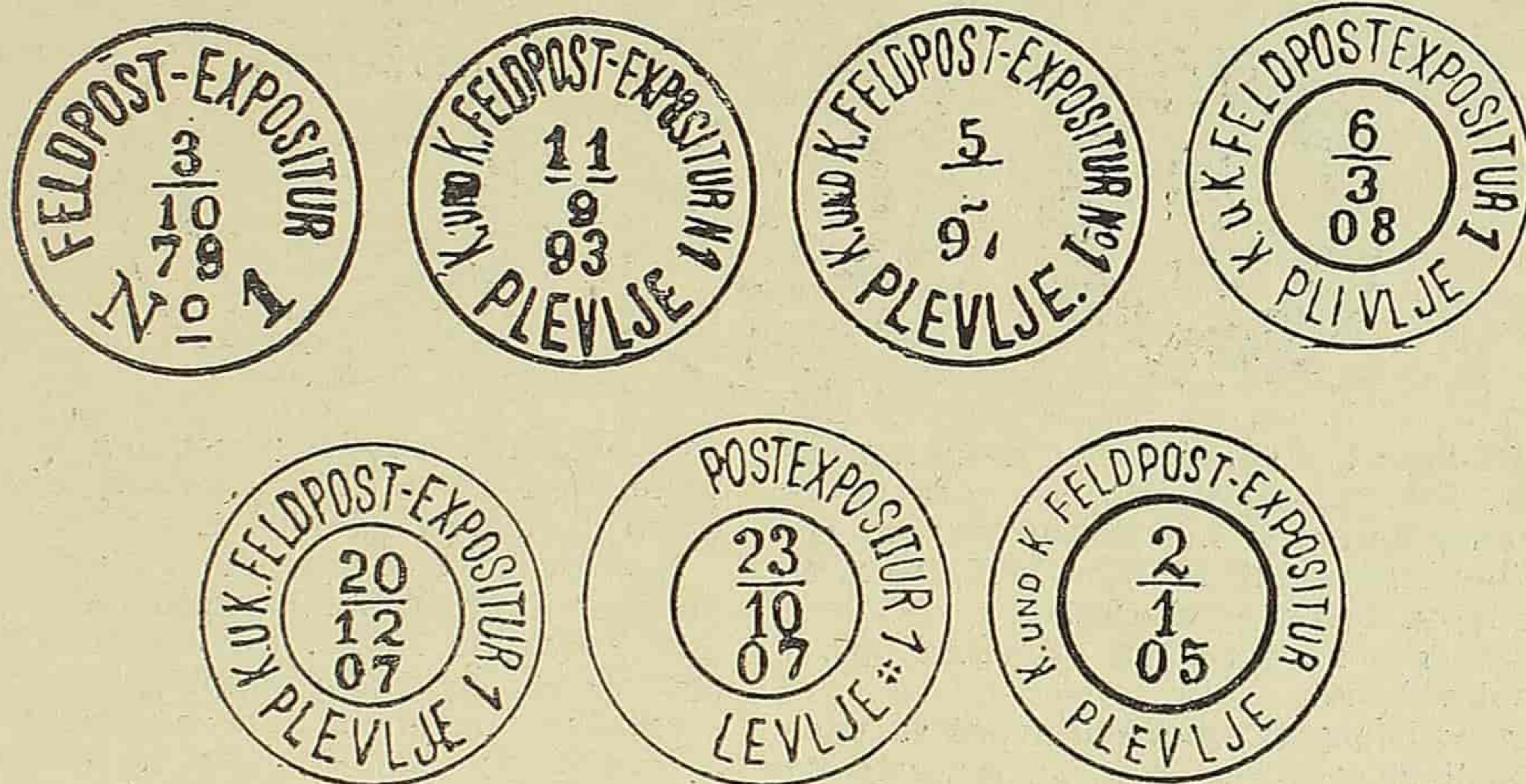
3) Brojevi tih ispostava bili su: 1 za Plevlje, IV pa 1B za Priboj, i 1A za Prijepolje.

4) Žigovi tih ispostava nosili su brojeve: Plevlje 1, Priboj Ib, pa 1B i Prijepolje 1A.

5) Na ovim ispostavama upotrebljavali su ovi žigovi:

Plevlje:

a) Jednokružan; prečnik 26¹/₂ mm; natpisi FELDPOST-EXPOSITUR /№ 1; datum u vidu razlomka sa dvocifrenom oznakom godine; upotrebljavan na izdanju maraka od 1879 g.

FRANCO

FRANCO

FRANCO

dosta pouzdanosti tvrditi da nije ni postojao. Po zameni pošte № IV s poštom № 1b (26. XI. 1879), svakako je morala proteći vremena za izradu i isporuku žiga sa 1b (do 2. II. 1880). Raščišćavanje pitanja o poništavanju pošt. vrednosnica u tome vremenu moglo bi se učiniti samo pronalaskom nekog originalnog dokumenta, pisma ili dopisnice iz te pošte iz toga vremena.

Prema svemu napred izloženom i prema podacima sa žigova, koje sam imao u rukama, utvrdio sam za poštanske ispostave u Novopazarskom sandžaku i za njihove žigove:

1) Pošte su bile otvorene: u Plevlju i Priboju 29. IX. 1879, u Prijepolju 9. XI. 1879.

2) Sve ove ispostave za sve vreme svoga postojanja nosile su na žigovima nat-

b) Jednokružan; prečnik 26¹/₂ mm; natpisi K. UND K. FELDPOST-EXPOSITUR № 1 / PLEVLJE; datum kao pod a); žig izliferovan 25. IX. 1890; upotrebljavan na izdanjima od 1879 i 1900 g.

c) Jednokružan; prečnik 26¹/₂ mm; natpisi K. UND K. FELDPOST-EXPOSITUR №1 / PLEVLJE; datum kao pod a); upotrebljavan na izdavanjima maraka od 1879, 1900 i 1906 g.

d) Prstenast; prečnici 26 i 14 mm; natpisi K. U. K. FELDPOST-EXPOSITUR 1 / PLEVLJE; datum kao pod a); upotrebljavan na izdanjima maraka od 1900 i 1906 g.

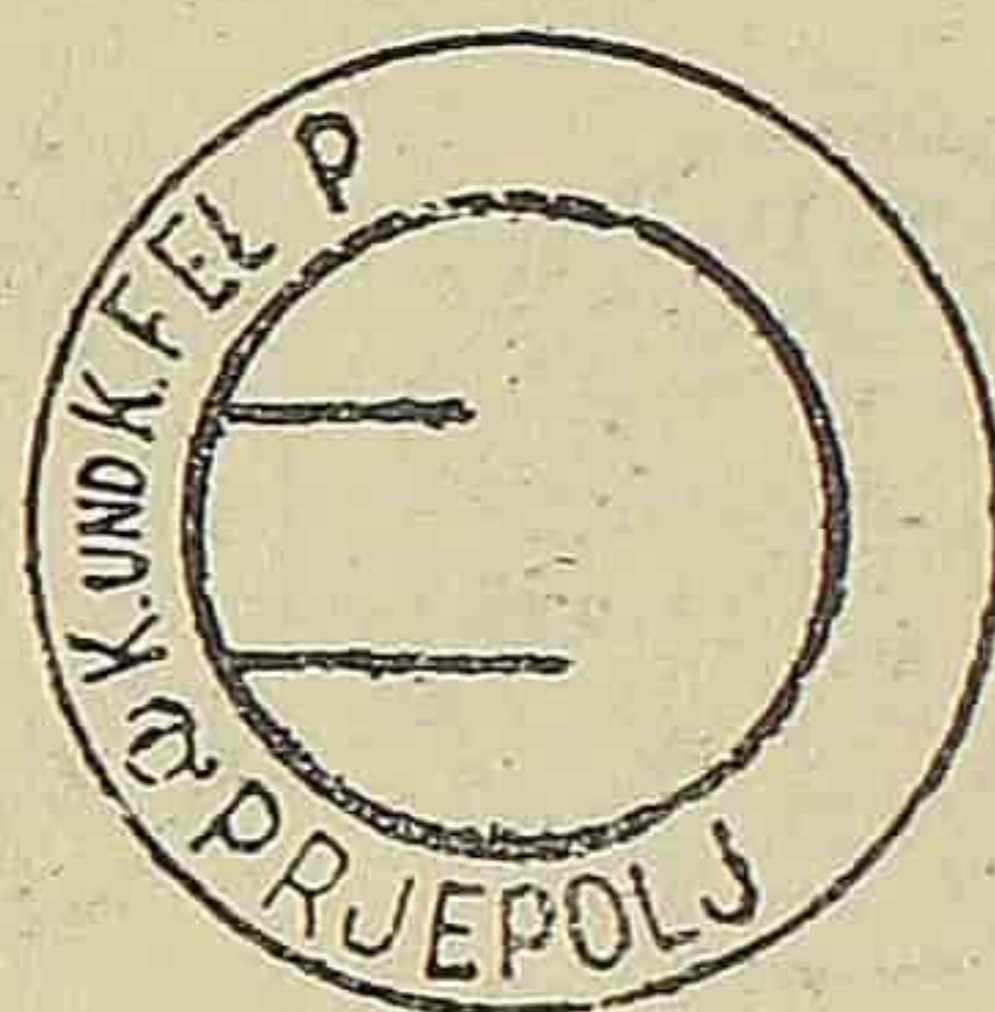
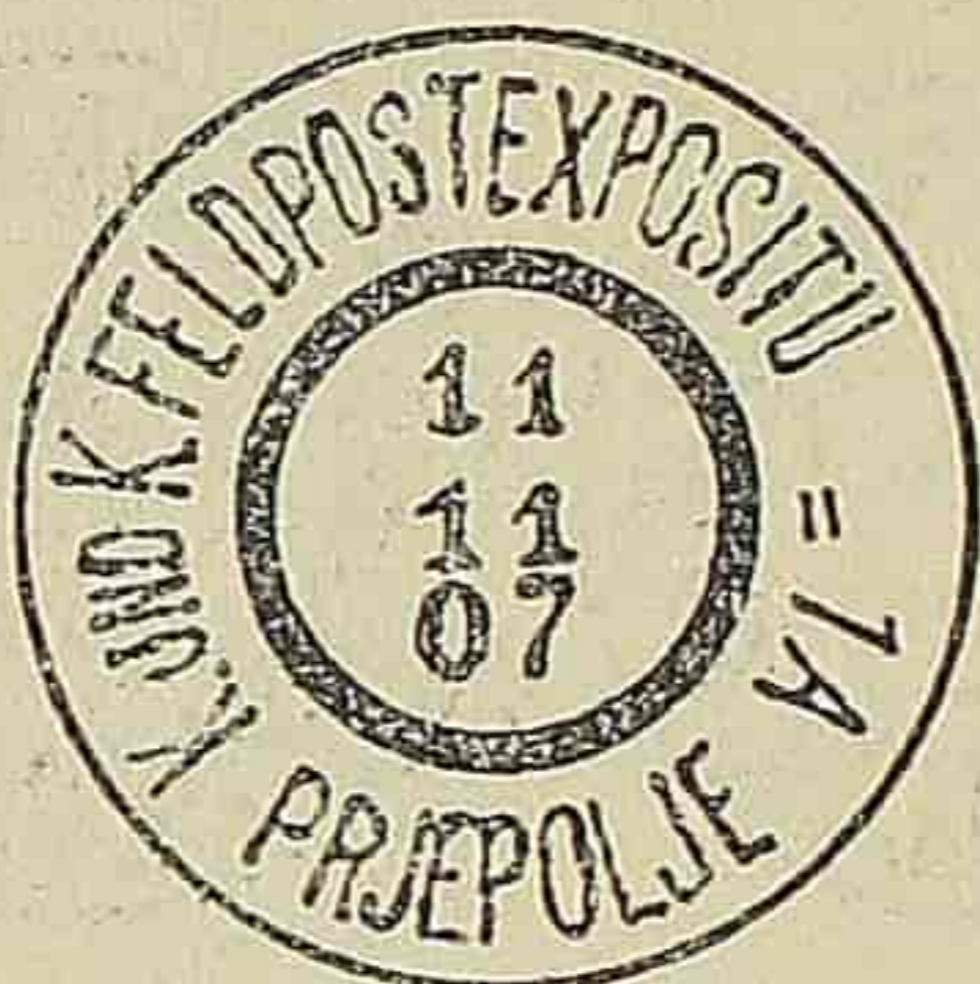
e) Prstenast; prečnici 27¹/₂ i 14 mm; ....POSTEXPOSITUR 1 / PLEVLJE, sa zvezdicama između gornjeg i donjeg dela natpisa; datum kao pod a); upotrebljavan na izdanjima od 1900 i 1906 g.

f) Prstenast; prečnici 26¹/₂ i 16¹/₂ mm; natpisi K. UND K. FELDPOST-EXPOSITUR / PLEVLJE; datum kao pod a); upotrebljavan na izdanjima od 1900 i 1906.

g) Prstenast, prečnici 26 i 14¹/₂ mm; natpisi kao kod c); datum kao kod a); upotrebljavan na izdanjima maraka od 1900 i 1906 g.

c) Prstenast; prečnici 29¹/₂ i 16 mm; natpisi K. UND K. FELDPOSTEXPOSITUR № 1A / PRIJEPOLJE; datum kao pod a); upotrebljavan na izdanju maraka od 1906 god.

d) Prstenast, s mostićem za datum; prečnici 30¹/₂ i 20 mm; natpisi K. UND K. FELDP... / PRIJEPOLJE, sa oznakom

h) Prstenast, s mostićem za datum; prečnici 33 i 23 mm; natpisi ....., sa oznakom „a”; datum u mostiću u jednom redu; žig izliferovan 10. XI. 1907; upotrebljavan na izdanju od 1906 g.

i) Isti kao h), samo sa oznakom „b”. Franko žigovi.

Sem ovih žigova upotrebljavani su u ovoj pošti za pošiljke koje su poticale od vojnih lica i žigovi FRANCO, od kojih su mi poznata tri različita: jedan bez okvira; drugi, s okvirom 30¹/₂/9 mm, visina slova 4¹/₂ mm, dužina cele reči 26 mm; treći, s okvirom 29¹/₂/8¹/₂ mm, visina slova 5¹/₂ mm, dužina cele reči 25¹/₂ mm.

Priboj:

a) Jednokružan; prečnik 26¹/₂ mm; natpisi FELDPOST-EXPOSITUR / Ib; datum u vidu razlomka sa dvocifrenom oznakom godine; izliferovan 2. II. 1880; upotrebljavan na izdanju maraka od 1879 g.

b) Jednokružan; prečnik 26 mm; natpisi K. UND K. FELDPOST-EXPOSITUR № 1B / PRIBOJ; datum kao pod a); upotrebljavan na izdanjima maraka od 1879, 1900 i 1906 g.

Prijepolje:

a) Jednokružan; prečnik 26¹/₂ mm; natpisi FELDPOST-EXPOSITUR / № 1A; datum u vidu razlomka sa dvocifrenom oznakom godine; upotrebljavan na izdanju maraka od 1879 g.

b) Jednokružan; prečnik 26 mm; natpisi K. UND K. FELDPOST-EXPOSITUR № 1A / PRIJEPOLJE; datum kao pod a); upotrebljavan na izdanjima maraka od 1879, 1900 i 1906 g.

„a”; datum u mostiću u jednom redu; žig izliferovan 17. I. 1908; upotrebljavan na izdanju maraka od 1906 g.

Kod ovoga žiga navodi Paser i žig sa greškom broja pošte 1 mesto 1A.

6) Za vojna lica u tim mestima Novopazarskog sandžaka upotrebljavane su besplatne dopisnice, koje su služile samo za saobraćaj bojnih pošta u Novopazarskom sandžaku i za saobraćaj ovih pošta sa Bosnom i Hercegovinom, a imale natpis Feldpost-Korrespondenzkarte i grb austriskog dvoglavog orla.

i 7) Ove pošte prestale su da funkcionišu kad je Austrougarska izvršila aneksiju Bosne i Hercegovine, pa tom prilikom napustila Novopazarski sandžak: Plevlje 28. X. 1908, a Priboj i Prijepolje 27. X. 1908 god.

Radi upotpunjenja otisaka žigova pošta u Novopazarskom sandžaku (u Plevlju, Priboju i Prijepolju) mole se svi oni

koji imaju cele i jasne žigove: navedene u prednjem spisku: Plevlje pod e, f, g i Prijepolje pod d, a eventualno i druge koji nisu uvedeni u ovaj spisak, — da nam ih ustupe radi kopiranja, a vratiće-

mo ih u potpuno ispravnom stanju. Poslati ih na adresu Ing. Aleksandra Petrovića, Beograd, Vojvode Dragomira ul. br. 25. Svi troškovi za poštarinu biće nadoknađeni.

Inž. Mirko Verner

Kratak osvrt na članak M. Rota „O srpskim novinskim markama izdanja 1867—69“

U dvobroju 4/5 „Filateliste“ iz ove godine g. Miroslav Rot istraživač srpskih maraka objavio je svoj članak, koji je prethodno već objavljen i u švajcarskom časopisu na nemačkom jeziku „Berner Briefmarken — Zeitung“. —

S obzirom na to da u pomenutom članku Rot na nekoliko mesta želi zauzeti nepobitne stavove i staviti tačku iza svoje teze, koje smatram da se ne mogu usvojiti, primorao me je pisac da iznesem dokumentaciju baš onih njemu najsumnjivijih poglavlja a kojima ujedno želim ja definitivno da prekinem svaku dalju polemiku.

Mislim da sam Rotovu grešku u pogledu zupčanja ovih maraka u dovoljnoj meri pobio u mome članku na str. 58 „Filateliste“ iz ove godine tako da više nema sumnje o tome da je austro-ugarska dvorska štamparija raspolagala sa mašinama za linijsko zupčanje 9^{1/2}, 11^{1/2} i 12^{1/2} i da ih je u to vreme i upotrebljavala za prozupčavanje taksenih maraka, a s obzirom da su srpske marke toga vremena — naručene u Beču po formatu odudarale od austriskih maraka, skoro standardizovanih po formatu u to vreme — to je dovoljan dokaz da za prozupčavanje nisu mogli koristiti fiksno udešene mašine za tabačno prozupčavanje, već za taj veći format upotrebljavali one mašine, koje su koristili za taksene marke. —

Dalje u svom članku Rot se poziva na nekadašnje filatelističke istraživače — priznate kapacitete, kojima izvesne stvari nisu bile poznate, pa su svoje teze zasniivali na materijalu pronađenom u vremenu njihovog istraživačkog rada. — Svako priznanje i Dornig-Becktonu, Oldfieldu, de Smethu i drugima, jer su stvarno dugogodišnjim i napornim radom pored našeg Derocca i drugih udarili temelje znanstvenoj filateliji (što se tiče maraka kneževine Srbije), ali svaki istraživač može da greši, a i logično da će grešiti, jer je često upućen da izvesne šupljine popuni logičnim zaključcima — pretpostavkama, koje se međutim vremenom mogu i oboriti u koliko se u međuvremenu pronađe protudokaz. —

Tako i Rot sumnja u ispravnost moje teze o tome, da su nezupčane novinske marke iz 1868 godine imale drugi raspored klišeja u štamparskom tabaku od zupčanih, a što međutim smatram bitnim u odlučivanju ispravnosti moje tvrdnje, da je prvo štampanje vršeno u Beču, a tek posle su preneti klišeji u Beograd — i da su tom prilikom klišeje iz štamparskog tabaka razdvojili i tek u Beogradu ponovo sastavili — naravno u drugom rasporedu! Danas već mogu sasvim pozitivno da tvrdim, da je moja teza ispravna, a to želim da dokažem i svima onima, koji se bave istraživanjem još nejasnih problema iz ovog filatelističkog područja, a svakako i Rotu i verujem da ću uspeti ubediti o tome, da je dosada bio na pogrešnom putu — kada se u svemu oslonio na Derocove podatke, jer ni Deroccu nisu mogle biti poznate izvesne stvari ukoliko nije naišao na dokazni filatelistički materijal, pa je svoje tvrdnje po koji put i on zasnovao na logičnim pretpostavkama. —

Poznato je da je od ovih novinskih maraka postojalo 3 zupčana originalna štamparska tabaka po 50 komada maraka, od kojih je jedan tabak stradao za vreme Drugog svetskog rata — tako da su preostala dva tabaka. Pomoću ovih tabaka i brojnih tipičnih štamparskih grešaka na pojedinim markama u tabaku možemo odrediti tačno mesto skoro polovini maraka u tabaku, tako da kod zupčanih maraka znamo tačno mesto maraka sa tipičnim greškama u arku od 50 komada.

Kod nezupčanih maraka Derocco je smatrao da je raspored maraka u tabaku isti, a to je zaključio verovatno iz nekoliko parova tih maraka u tabaku, no **vrlo verovatno iz vodoravnih parova** maraka. Tek kad mi je uspelo da pronađen deveterac nezupčanih maraka od 1 pare izdanja 1868 i to na sreću iz onog dela tabaka, na kojem je bilo najviše i nazkrupnijih štamparskih grešaka — uspelo mi je da dođem do zaključka, da su samo klišeji u vodoravnom položaju ostali nemenjani, tj. po 10 vodoravnih klišeja ostali su u istom rasporedu ali u uspravnom smeru su se redovi izmenili. Kasnije sam pronašao još

jedan uspravan par i šesterac koji su mi otklonili zadnju sumnju i dokazali da sam bio na ispravnom putu.

Da stvar bude jasnija prikazaću slikovito raspored maraka zupčanog tabaka od 1 pare, na kojem crtežu sam sa brojkama u krugovima označio mesta pojedinih maraka u nezupčanom arku od 50 komada, dok brojkama u malim kvadratima u desnom donjem uglu označio sam broj pod kojim istu marku možemo naći u zupčanom tabaku.

U deblje uokvirenim poljima (7 i 17 kod nezupčanih) kao i dole u levom delu ta-

„A“ u reči „PARA“ — što je kod zupčanog arka greška na 41 marci — što znači, da je drugi red nezupčanog arka bio po ranijem rasporedu klišeja 4 vodoravni red zupčanog.

22. marka sa greškom mrlja iznad leve donje oznake vrednosti 1“ se na zupčanom tabaku nalazi na 42 mestu u tabaku.

32. marka nezupčanog tabaka ima karakterističnu grešku „oštećenje okvira pored leve donje oznake vrednosti, kao i oštećenje desne gornje oznake vrednosti“ — a koja marka se nalazi na 22. mestu u zupčanom tabaku.

baka deveterac (21—23, 31—33 a 41—43) označio sam marke sa karakterističnim štamparskim greškama, koje sam pronašao u delovima tabaka (jedan par i jedan deveterac) i na kojima se jasno vide sledeće greške i to na paru 7+17: Br. 77 po položaju u nezupčanom tabaku ima istu grešku kao br. 37 kod zupčanog tabaka (belu tačku u okomitom talasastom polju između kruga oko kneževe glave i belog prostora za oznaku vrednosti); br. 17 u nezupčanom tabaku ima isti položaj kao i u zupčanom tabaku sa greškom „oštećena brojka u levom donjem kvadratu“ oznake vrednosti. Na nezupčanom devetercu iz gore opisanog dela tabaka vidimo sledeće karakteristike:

21. marka iz nezupčanog arka ima tipičnim grešku „tri male tačkice iza slova

33. marka nezupčanog tabaka ima dve lepe karakteristične greške, „mrlju iznad leve donje oznake vrednosti, kao i mali kvadrat podvučen crticom, a koji se nalazi iza reči „PARA“. Ova marka je kod zupčanog tabaka na 23. mestu. Iz iznetog se vidi da je treći vodoravni red nezupčanih maraka istovetan sa drugim vodoravnim redom iz zupčanog tabaka.

42. marka nezupčanog tabaka ima malu belu mrlju iznad kose na kneževoj glavi — a to je tipična greška druge marke zupčanog tabaka.

43. marka ima belu mrlju ispred brade („jezik“) i oštećenje gornjeg dela leve donje oznake vrednosti — koje su karakteristične greške treće marke iz zupčanog arka. Znači da je zadnji vodoravni red ne-

zupčanog tabaka istovetan se prvim redom zupčanog.

Ako prema tome zupčani tabak od 50 maraka uzmemo za bazu, onda se raspored vodoravnih klišeja (po 10 komada u redu) kod nezupčanih araka menja i re-

sam smatrao da postoje još nejasnoće oslonio sam se na vrlo verovatne i logične pretpostavke, a jedna takva je bila i ona o prepakovanju klišeja prilikom prenosa iz bečke štamparije u Beograd.

Za marku od 2 pare stvarno imamo još

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

đaju se na sledeći način: četvrti, drugi, peti, treći i prvi red.

Mislim da posle iznetih činjenica neće više biti Rotu „nerazumljivo kako prelazim preko opšte poznatih činjenica“, jer sam u ovom kao i u prošlom broju objavljenim člancima izneo konkretne podatke, kod kojih nema dvojbe — a tamo gde

dosta neobjašnjenih detalja, naročito u pogledu rasporeda pojedinih maraka u arali u izgledu je da uskoro dobijemo fotografiju jednog trideseterca zupčane marke od 2 pare, što će nam u mnogome i kod ove vrednote pomoći u istraživačkom radu s obzirom da je i ova vrednost bogata u raznim tipičnim greškama.

Međunarodna filatelistička izložba u Nju-Delhiju povodom stogodišnjice indiske poštanske marke

Prvog oktobra 1954 godine napuniće se sto godina od izdanja prvih poštanskih maraka u Indiji. Ovaj istorijski događaj Indija će, kao što su to učinile i mnoge druge zemlje, proslaviti na svečan način. Glavni događaj sa kojim će početi ova proslava, biće otvaranje filatelističke izložbe u Nju Delhiju.

Izložba će biti otvorena od 1 do 15 oktobra 1954 god. Posetioci iz Indije i inostran-

stva imaju priliku da vide na izložbi kolekcije maraka iz mnogih delova sveta. Izlagači mogu biti poštanske uprave, filatelističke organizacije, trgovci markama, filatelisti i amaterski skupljači, kao i omladinci. Izložci maraka i drugi filatelistički rekviziti ne samo da će biti naučni, nego će pomoći da se usredsredi pažnja na metode skupljanja, proučavanja i druge predmete od filatelističkog inte-

resa. Zlatne i ostale medalje i diplome biće podeljene, pored ostalog; a) za najbolji izložak indiskih maraka, b) najboljem tematskom izložku i v) najboljoj omladinskoj kolekciji maraka.

Od velikog interesa za filatelistički svet biće izdanje prigodne serije maraka od četiri vrednosti, koja će biti puštena u prodaju 1 oktobra 1954 godine. Prigodna izdanja poštanskih vrednosnica sastojaće se još i od prigodnih koverata, kart-maksimuma i avionskih koverata.

Povodom ovog događaja biće izdate dve publikacije: istorija indiske pošte, koja će

sadržavati takođe ilustrovanu istoriju indiskih maraka, izdatih od 1854 godine do danas, i štampani album sa faksimilima slikovitih reprodukcija u originalnim bojama po mogućstvu svih izdanja indiskih poštanskih maraka.

Odbor u kome se nalaze predstavnici filatelističkih društava i indiskih filatelista sastavljen je od Uprave za organizovanje i rukovođenje izložbama. Odbor će imati na raspoloženju stručne službenike za uređenje filatelističkih izložaka.

Predviđena su sva tehnička sredstva za obezbeđenje izložaka.

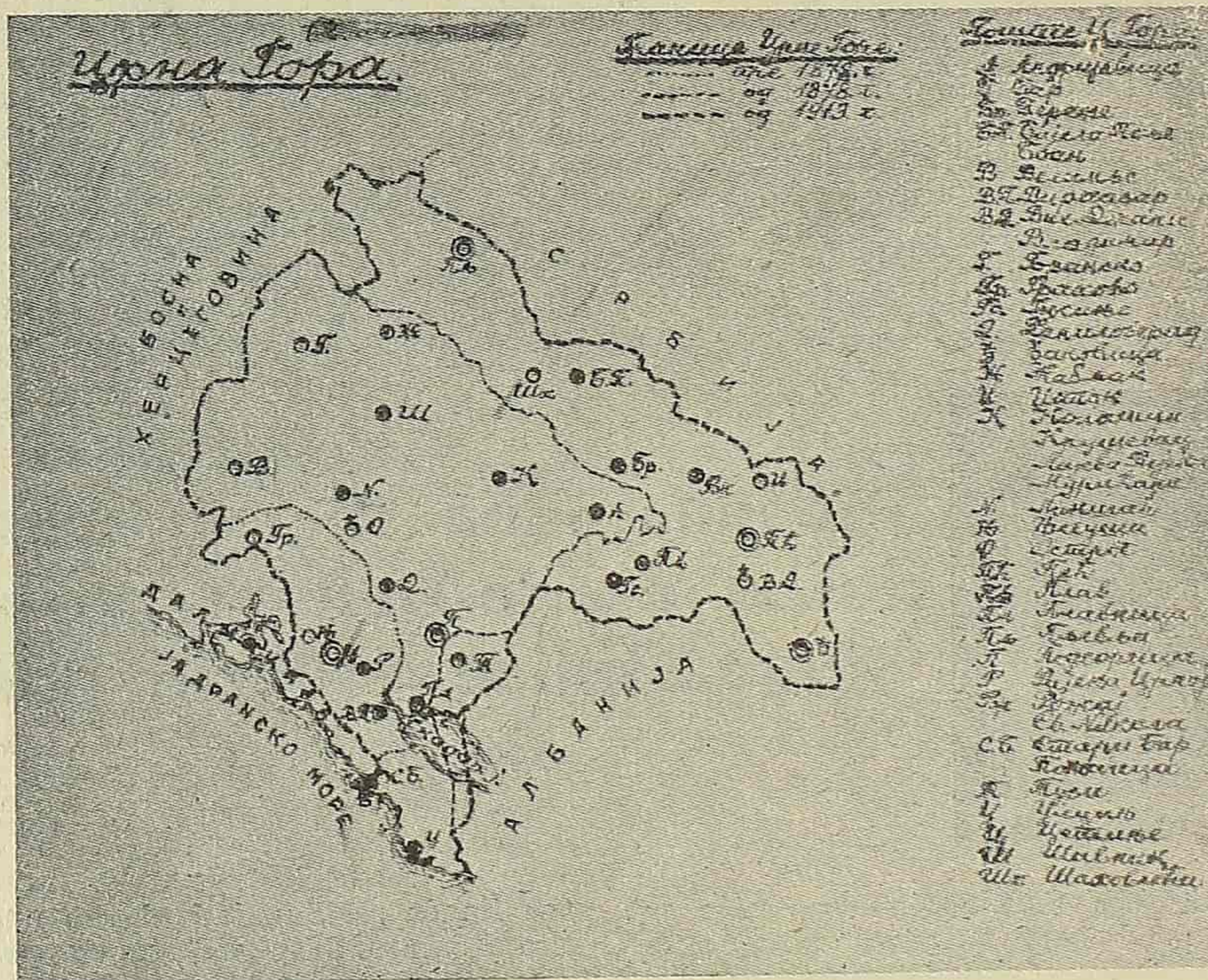
Марко Цвјетковић

Осамдесета година поштакске марке Црне Горе

Првог маја ове године навршио се 80 године од пуштања у течај првих поштакских марака Црне Горе.

Иако простором малена, под тешким економским условима, у сталним ратовима, притијешњена непријатељима са свих страна, Црна Гора се залагала и

Унутрашња поштакска служба у Црној Гори вршена је нередовно за све вријеме до априла 1873 године. Пренос поште вршили су, према потреби, нарочите поштоноше, док је међународна поштакска служба, са и преко Аустро-Угарске, била устаљена још за време

за свој културни развитак. Старала се да дође и до уредне унутрашње и међународне поштакске и телеграфске службе и успјела је да ове службе организује и уведе у живот и прије ослободилачког рата 1876—78 године.

владавине Петра II Петровића — Његоша (1830—1851).

Још прије увођења редовне поштакске службе и прије оснивања Свјетског поштакског савеза Црна Гора је са Аустро-Угарском склопила и потписала прву по-

штанску конвенцију у Задру 25 маја 1871 г. по н. к., која је ступила на снагу тек 29 јануара 1873 г. по н. к. тј. након овјере и потписа од стране министра двора и иностраних послова Аустро-Угарске у Бечу.

У међувремену од потписа ове конвенције у Задру до њеног ступања на снагу тј. од маја 1871 до априла 1873 г. размјена поштанских пошиљака са иностранством вршена је између Цетиња и Котора на начин, што је сву пошту за Црну Гору примао у Котору Петар Рамадановић, црногорски агент, на кога је била и адресирана, и отпремао је у запечаћеним омотима или кесама, према количини и обиму пошиљака, по сталном поштоноши на Цетиње Јовану Пиперу, угледном трговцу, који је пошту распоређивао и испоручивао примаоцима. Пошту пак из Црне Горе за Аустро-Угарску и даље преко ње отпремао је Пипер агенту Рамадановићу у Котор на исти начин, а овај је исту предавао на даљу отпрему пошти Котор, — плаћајући прописане поштанске таксе.

Редовна поштанска служба у Црној Гори, и ако без сопствених поштанских марака, уведена је априла мјесеца 1873 г. тј. након ступања у живот пом. поштанске конвенције закључене са Аустро-Угарском у Задру 1871 г.

Прве поштанске марке Црне Горе пуштене су у течај 1 маја 1874 г. по н. к. Овог дана употребљени су, такође први пут, поштански жигови и остали поштански реквизити, те је на тај начин и од тога дана поштанска служба у Црној Гори уређена и унапријеђена, управо подигнута је на савременији степен. Овом чину дат је свечан карактер и присуствовало му је све цетињско чиновништво, а са аустриске стране Перо Суботић, инструктор и организатор поштанске службе у Црној Гори, и Куриналди, директор далматинских пошта, кога је кнез Никола, уважавајући му рад и заслуге за склапање поштанске конвенције са Аустро-Угарском, одликовао командиром крста Данилова реда за независност.

Од 1 маја 1874 г. по н. к. пренос поштанских пошиљака на линији Цетиње — Котор вршен је пјешаком (коњовођом) три пута седмично у оба правца, а пренос пакетске и аманетне поште вршен је на исти начин једанпут седмично. Такса за обична писма износила је: за округ котарски до 15 грама тежине 5 новчића, за Аустро-Угарску. Њемачку и Србију по 9 новчића, за Турску и Русију по 17 новчића; за све друге државе одређено је да се наплаћује по 2 новчића више него што износи такса за писма која се шаљу из Аустрије за стране земље.

Управа пошта Црне Горе издала је више серија поштанских марака и других вредносница:

I издање марака 1874 г. од 2, 3, 5, 7, 10, 15 и 25 новчића.

II Издање марака 1893 г. за прославу штампарије 1493—1893: све марке издања 1874 г. с претисцима; коверте од 5, 7 и 10 новчића; дописне карте од 2, 2+2, 3, 3+3 новч.

III издање марака 1896 г. за прославу 200 годишњице династије Петровић-Његош (1696—1896): марке од 1, 2, 3, 5, 10, 15, 20, 25, 30 и 50 новч., 1 и 2 фиорина; коверте од 5 и 10 новч.; затворене дописнице од 5 и 10 новчића; дописне карте од 2, 2+2, 5, 5+5 новчића; завоји од 2 и 3 новч.

IV издање 1895 г.: таксене (порто) марке од 1, 2, 3, 5, 10, 20, 30 и 50 новчића.

V издање 1894—1898 г.: марке од 1, 2, 3, 5, 7, 10, 15, 20, 25, 30, 50 новчића, 1 и 2 фиор.; коверте од 5, 7 и 10 новчића; затворене дописне карте од 3, 5, 7 и 10 новчића; отворене дописне карте од 2, 2+2, 5, 5+5 новчића; завоји од 2 и 3 новчића; марке за потврду пријема А. Р. од 10 новчића; спроводни листови од 5 новчића.

VI издање 1902 г.: марке од 1, 2, 5, 10, 25 и 50 хелера, 1, 2 и 5 круна; порто марке од 5, 10, 25 и 50 хелера и од 1 круне; марке А. Р. од 25 хелера; затворене дописнице од 10 и 25 хелера; отворене дописнице од 5, 5+5, 10 и 10+10 хелера; коверте од 10 и 25 хелера; завоји од 5 и 10 хелера; спроводни листови од 10 хелера.

VII издање 1905 г. о проглашењу устава: на маркама и вредносницама VI издања с утиснутим натписом „Constitution — Никољдан — 1905“.

VIII издање 1907 г.: марке од 1, 2, 5, 10, 15, 20, 25, 35 и 50 пара, 1, 2 и 5 круна; порто марке од 5, 10, 25 и 50 пара; марке А. Р. од 25 пара; отворене дописне карте од 5, 5+5, 10 и 10+10 пара; затворене дописне карте од 10 и 25 пара; завоји од 5 и 10 пара; коверте од 10 и 25 пара.

IX издање 1910 г. о обнови краљевине и прославе 50 годишњице владавине и златног пира краља Николе: марке од 1, 2, 5, 10, 20, 30 и 50 пара, 1, 2 и 5 перпера.

X издање 1913 г.: франко марке од 1, 2, 5, 10, 15, 20, 25, 35 и 50 пара, 1, 2 и 5 перпера; порто марке од 5, 10, 25 и 50 пара; марке за повратни рецепис од 25 пара и остале вредноснице као код ранијег издања.

Послије пада Црне горе у I свјетском рату црногорска влада, онда настањена у Бордоу, у Француској, употребљавала је, за кратко вријеме, француске поштанске марке са претиском „S. P. du M. Bordeaux“ (поштанска служба Црне Горе — Бордо).

Све франко марке Црне Горе свих издања и свих вриједности су са ликом кнеза, а од 1910 г. краља Николе. Изузетно, марке о прослави 200 годишњице династије биле су са сликом цетињског манастира. Пригодне марке за проглашење Црне Горе за краљевину биле су с ликом краља Николе из разних година, а оне са вриједношћу од 2 и 20 пара биле су с ликом краља Николе и краљице Милене.

Литература:

„Глас Црногорца” бр. 15 од 20 IV. 1874.

Вук Врчевић „Огранци за историју Црне Горе” св. I стр. 3. — Цетиње, 1950.

Из Држ. архива Цетиње: Збирка специјалних уговора по п. т. струци.

Архивско одјељење држ. музеја на Цетињу Црногорски сенат год. 1872.

„Глас Црногорца” бр. 1 од 21. IV. 1873.

Држ. архив Цетиње: Пт. одјељење, година 1890—1915. Служб. обрасци — Списа поштанских вриједности на српском и француском језику.

Етиопија

Ових дана био је гост Југославије цар Етиопије, Хаиле Селасије I. У Београду и другим местима Југославије приређени су му врло свечани дочеци и указиване почести, које се одају само великим пријатељима земље. Наши народи, ценећи његове велике заслуге не само у борби за независност и напредак његове земље, већ и као поборника идеја равноправности народа у свету и мира међу народима, — у чему се нашао на истом терену с Југославијом, — срдачно га је поздрављао на сваком кораку искреним изразима одушевљења, а главни град ФНРЈ Београд изабрао га је за свог почасног грађанина.

Између Југославије и Етиопије кроз последње деценије створене су и све се јаче развијају везе на економском, па и на културном пољу рада. И ако раздвојене великим даљинама, оне су се, нашавши се на једном терену у ОУН, све јаче међу собом зближавале. Успостављене су дипломатске везе између њих. Измењене су корисне посете између наших и етиопских претставника радности и културе, крунисане овом посетом етиопског цара. У Етиопији данас има Југословена, запослених у разним установама (лекари у царевој болници за сиромаше, инжењери и др.).

Због тих веза између ФНРЈ и Етиопије налазимо да ће бити корисно упознати у најкраћим потезима наше читаоце с овом пријатељском земљом.

Етиопија (Абисинија) налази се у источном делу афричког континента и излази на Црвено Море. Опасана је, великим делом, територијама великих европских сила, које су, стражарећи око Етиопије, вребале сваку прилику да дођу или до територијалних или економских користи у Етиопији. Око ње су: Француска Сомалија, Британска Сомалија, Италијанска Сомалија, Кенија и Судан. Етиопија је веома пространа држава (преко 1,300.000 кв. км.), али је слабо насељена. Главни град, престоница Етиопије је Адис-Абеба (са преко 100.000 становника), везана железницом са Црвеним Морем преко Џибутија у

Француској Сомалији. Етиопија је доскора била континентална земља, — без непосредног приступа на море, али спајањем Еритреје, 1950 године, која је до тада била италијанска колонија, са њом, изишла је великом ширином на Црвено Море. — Етиопија спада у ред земаља богатих разним рудама, воденим токовима, а има и доста плодног земљишта, поред пространих пустара. Међутим целокупна привреда земље налази се још на ниском ступњу развитка. Главни извозни артикли су: кафа, кожа и памук. — Садашња етиопска влада, на челу с царем Хаилем Селасијем, улаже велике напоре за унапређење земље у свим правцима.

И у том раду на унапређењу су се срели с Југославијом. Наше руководство је увидело могућност размене производа између наше земље и Етиопије, па је ради стварања могућности у том правцу, око половине прошле године боравила у Етиопији једна наша привредна делегација с другом Лескошечком на челу, а кратко време после тога узвратила је Југославији посету једна етиопска делегација. Плод тих посета било је утврђење могућности економске сарадње и трговинске размене, па и потписивање првог привредног споразума између ФНРЈ и Етиопије. Изгледи за развитак привредне сарадње између њих све су бољи.

Свакако ће ова сарадња довести и до јаче везе у културном погледу, — а то се потврђује и у издатом коминикеу о царевој посети и о разговорима вођеним између Цара и Маршала Тита.

На сваки начин морају настајати све живље и поштанске везе, а то ће имати утицаја и на рад наших филателиста у вези с Етиопијом. Има већ југословенских филателиста, који су заинтересовани скупљањем марака Етиопије, а њихов ће се круг повећати паралелно с ојачавањем веза и зближавањем Етиопије и ФНРЈ.

Као и у другим стварима, тако је с тешкоћама Етиопија ушла и у Светски

поштански савез 1894 године, а те су године издате и прве етиопске марке, што је изазвало јаку кампању против Етиопије преко италијанске и енглеске штампе.

Сем етиопских пошта на тлу Етиопије постојале су при крају 1906 године француске поште (у Харару и Дире-Дауа), које су употребљавале марке од

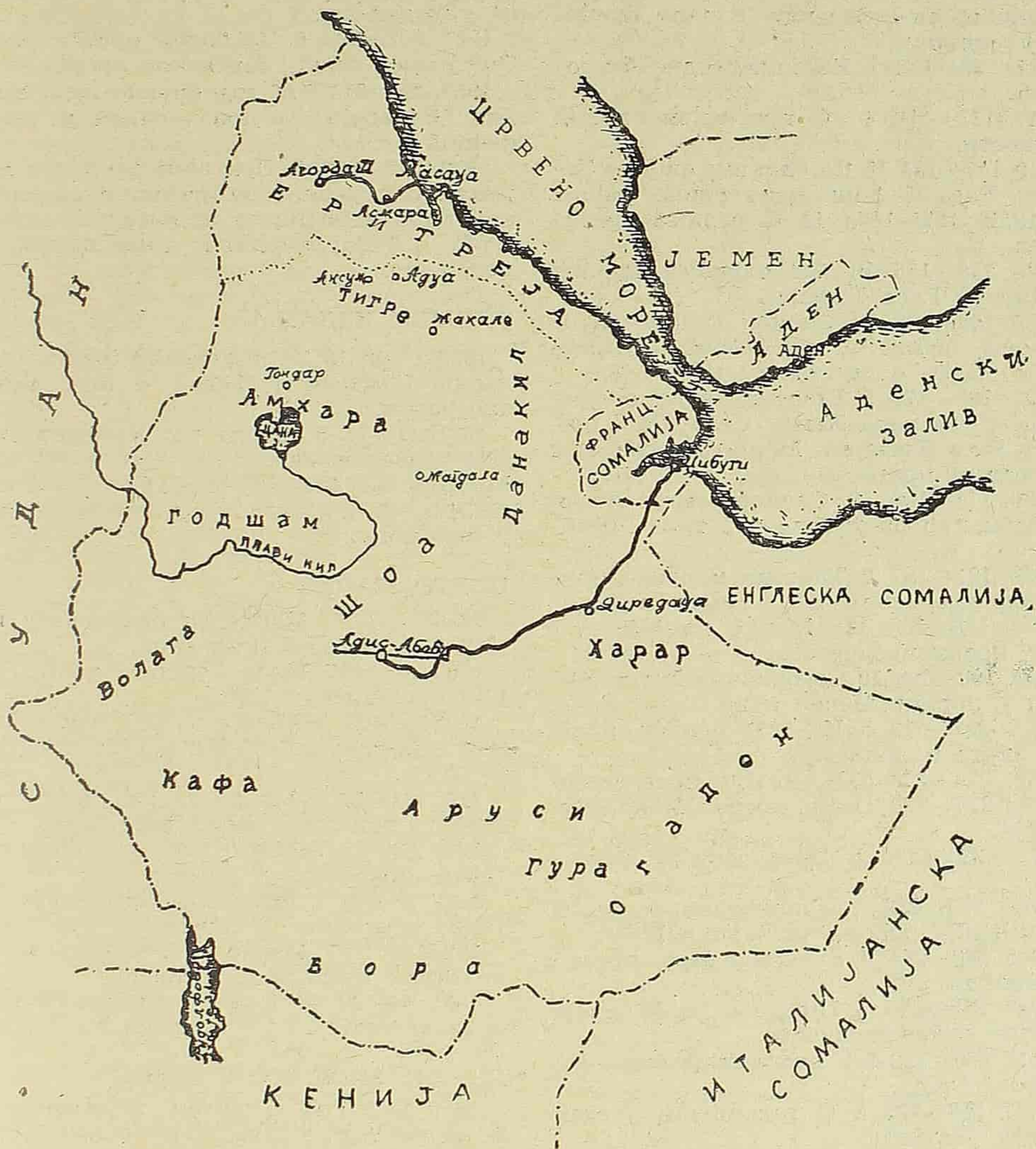
1894 1—4 4 С ликом Менелика II.

5—7 3 Етиопски грб.

1900/1 8—14 7 Марке из 1894 г. с претиском „Ethiopie“ (2 типа претиска).

1902 22—28 7 Марке из 1894 г. с амхарским претиском који значи „пошта“.

1903 29—35 7 Марке из 1894 г. с амхарским претиском који значи „писма“.

25, 50 ц. и 1 Фр. Француског Леванта. У Харару је постојала и египатска пошта. За време италијанске окупације Етиопије, била је издата, 1936 године, једна серија марака са сликом В. Емануела.

Износимо даље преглед марака Етиопије, у главном према подацима из Иверовог каталога; (у првој колони година издања, у другој каталожки број по Иверу, у трећој комади марака у тој серији, затим најкраћи опис марака:

1904 36—42 7 Марке из 1894 г. с другим претиском истог значења.

1905 43—49 7 Марке из 1894 с претиском вредности у француској монети.

1905 2 Марке из 1894 г. провизорне.

1906 56—62 7 Марке из 1905 г. с амхарским претиском који значи „Менелик“.

1906 63—69 7 Марке претходне са 4 тачке иза претиска.

1907 70—76 7 С новим амхарским претиском вредности.

1908 77—78 2 Марке из 1894 г. с претиском вредности у пијастрима.

1908 79—85 7 Марке из 1894 г. с претиском вредности у пијастрима.

1909 86—92 7 Прве три са сликом грба, а остале са сликом Менелика II.

1911 93—99 7 Из 1894 г. с претиском „АФФ. ЕХСЕР./ФАУТЕ ТИМВ“.

1917 100—105 6 Спомен марке о крунисању царице Зеодиту (2 типа претиска у оквиру).

1917 106—112 7 Као претходне без оквира.

1917 113—116 4 С претиском нових вредности.

1919 117—131 15 Са сликама царице Зеодиту, Раса Тафари и из етиоп. фауне.

1919/29 132—145а 14 С разним претисцима.

1928 146—155 10 Са сликама царице Зеодиту и Раса Тафари.

1928 156—165 10 Спомен марке за освећење поште у Адис-Абеби (Претходне марке с пригодним претиском).

1928 166—170 5 Спомен марке о проглашењу за цара Хаила Селасија I (ранијег Раса Тафари). Марке из 1928 г. с пригодним претиском.

1930 171—180 10 Спомен марке истим поводом као претходне с 2 типа претиска.

1930 181—187 7 Таксене марке с пригодним претиском као спомен марке.

1931 188—198 11 Марке из 1928 г. с прет. нових вредности.

1931 199—208 10 Са сликама Хаила Селасија, царице Менон и др.

1936 209—213 5 Из 1931 с прет. црвеног крста и доплатака.

1936 214—218 5 Из 1931 с претисцима.

1942 219—229 11 Са сликом Хаила Селасија.

1943 230—234 5 Претходне с претиском.

1944 235—239 5 Спомен марке о 100 годишњици рођења Менелика II.

1945 240—244 5 У корист Црв. крста с претиском „V“.

1947 245—249 5 Пригодне, о 50 годишњици етиопске поште.

1947 250—152 3 У част председника Рузвелта. САД.

1947 253—255 3 О годишњицу рођења Хаила Селасија.

1947 256 1 С новим претиском на марци из 1942 г.

1947 257—268 12 Са разним мотивима и са сликом Хаила Селасија у медаљону.

1949 269—273 5 Шеста година одласка италијанских окупационих трупа.

1949 274—278 5 За националну изложбу; израђене од марака 1947 г. с претиском пригодног натписа и доплатака.

1950 279—283 5 За Црв. Крст; марке из 1945 г. с претиском црвеног крстића и доплатака.

1950 284—288 5 20 годишњица крунисања Хаила Селасија; његова слика у медаљону и разни мотиви.

1951 289 1 Језеро Цана и царева слика у медаљону.

1951 290—295 6 Пуштање у саобраћај абадског моста; слика моста и царева у медаљону.

1951 296—301 6 О 55 годишњици Адуге; слика гробнице Раса Маконена и царева у медаљону.

1951 302—307 6 За борбу против туберкулозе; слика лоренског крста.

1952 308—314 7 60 годишњица цара Хаила Селасија; његова слика у униформи.

1952 315—323 9 Повраћај Еритреје Етиопији; с разним мотивима и са сликом цара и царице у медаљону.

1952 2 Парламенат и слика царева у медаљону.

СПОМЕН ИЗДАЊА

1930 1—10 10 За крунисање Хаила Селасија I; марке из 1928 г. с пригодним претиском.

1931 11—15 5 Марке за изложбу из 1949 г. с претиском.

МАРКЕ ЗА ХИТНУ ПОШТУ

1947 1—2 2 Слика мотористе и царева у медаљону.

ПОРТО МАРКЕ

1896 1—7 7 Марке за ред. пошту из 1896 с амхарским претиском.

1905 8—14 7 Марке са ред. пошту из 1894 с претиском „Т“.

1905 15—21 7 Марке за ред. пошту из 1894 с претиском „ТАХЕ а PERCEVOIR“ и „Т“.

1907 22—28 7 Марке за ред пошту из 1894 с претиском нових вредности.

1909 29—35 7 Марке за ред. пошту из 1894 с претиском у троуглу.

1913 36—42 7 Марке за ред. пошту из 1909 с претиском у троуглу.

1925 43 1 Марке за редовну пошту из 1919 с претиском у троуглу.

1951 44—49 6 Марке с алегор. сликом и са великим „Т“ у средини.

ИТАЛИЈАНСКА ОКУПАЦИЈА

1936 1—7 7 В. Емануел; хоризонтални и вертикални правоугаони облик.

У саставу данашње Етиопије је и Еритреја, која је била од 1885 италијанска колонија. Италија је у Еритреји имала своје поште (у Асабу и Масауи), у којима су биле употребљаване до краја 1889 г. „Esterio“ марке, а после тога италијанске марке без икаква претиска. Тек од 1893 г. уводе се нарочите марке за ову колонију: изузев марке из 1910 год. и неких из доцнијих година, све су остале израђиване од редовних италијанских марака с претиском „Colonia Eritrea“.

Користи од филателије

Многи још и данас сматрају да је сакупљање поштанских марака или филателија „Бескорисно губљење времена и узалудно трошење новца“, па се често чује и да је штетна по омладину.

Међутим, овако говоре људи због тога што су неупућени у то шта је филателија. Наше филателистичке организације су до сада само мало урадиле на пропаганди филателије и на упознавању народних маса с циљевима филателије, чиме се заправо баве филателисте и какве користи уопште пружа људима филателија. Посебно, пак колико корисно филателија може да утиче на омладину, — чиме се све омладинци кроз филателију могу научити и са чиме упознати.

У овом напису, који је у првом реду намењен омладини, покушаћу да изнесем шта је филателија и какве су користи од ње.

Филателија значи сакупљање марака и других пошт. вредносница и њихово проучавање; она развија код сакупљача лепе и корисне особине. Уређујући марке по извесној методи и складу, по облику бојама и сликама, филателист се учи естетици, смислу за лепоту предмета и за класификовање, а провођењем слободног времена на њиховом избору и сређивању, привикавају се раду, марљивости и реду. Сем тога, дуготрајним трагањем за нарочитим и ретким примерцима, постају стрпљиви, упорни и истрајни. Филателија не доводи ни до каквих узбуђења, већ напротив, до сталожености и отклањања узрока нервозе.

Помоћу филателије сакупљач стиче више образовање, јер сабирајући марке стиче више знања о многочему. Тако, он се лако упознаје с политичком географијом целог света, пошто су на маркама приказани континенти, државе, градови и насеља, планине мора, језера и реке. Слободно се може рећи да један дугогодишњи сакупљач марака, па макар и мање школован, познаје политичку географију целог света боље и прецизније од многих школованих особа. — Економска географија може се лакше и брже научити из марака него из макаквог уџбеника, пошто су на њима приказани саобраћај, трговина и индустрија, новац, флора и фауна. — Политичка историја, која је често обимна и непрегледна такође се лако запамти са марака, јер се на њима јасно виде раније и садашње државе, њихови негдашњи и садашњи облици и уређења, историски догађаји, заслу-

жне личности, научници, уметници, народни обичаји итд. — И археологија је често приказана на маркама. Ту су древне египатске пирамиде и обелисци, античка скулптура и архитектура и негдашњи грчки спортови. Помоћу филателије упознајемо се и са другим наукама и вештинама: са цртањем, резањем и израдом клишеа, штампањем, разликовањем папира, боја, с утицајем светлости, хемиским процесима итд.

Долазећи у додир са странцима, учи се и њихов језик и то лакше и брже него што то може да се постигне из књига и уџбеника. Преко њих се упознаје култура и цивилизација њиховог народа и њихове земље, а они се упознају са нашом земљом, приликама и обичајима.

Долазећи у везу са многима, како у месту свог пребивалишта, тако и по осталим деловима своје земље, па и у иностранству, стиче се већи круг познанства и већи број пријатеља, који увек могу бити од користи.

Улагањем ма и најмањих новчаних средстава у набавку марака постиже се неосетна штедња, која после извесног времена достиже знатну вредност и резерву за сваки случај, јер се за марке увек може добити новац, — што неоспорно подиже имовно стање сакупљача.

Ради лакшег долажења до марака, ради проучавања или заштите од злоупотребе фалсификата итд., филателисте имају како своја национална, тако и међународна удружења. У свим тим организацијама, личним контактом или дописивањем, мењањем или куповином марака, филателисте постижу свој циљ, употпуњују своју збирку. Али, у свим тим међусобним додирима они су, били стари или млади, богати или сиромашни, на положају или обично трудбеници, увек истог ранга и истог положаја, равноправни партнери, добри познаници, па често, можда благодарећи само филателији, постају и присни пријатељи.

Док сакупљање старог новца, уметничких слика, тепиха и других ретких предмета изискује велике суме новаца одједном за сваки комад, што је могуће само имућнима, који располажу великим новчаним средствима, — и док те ствари често изискују за свој смештај велики простор, дотле је сакупљање марака приступачно свима, имућнима и сиромашнима. Сваки може да сакупља, према својој жељи и средствима, један континент, групу држа-

ва, једну земљу, једно раздобље, по једној теми итд. Сем тога, марке не заузимају ни велики простор, — неколико албума и нешто помоћног прибора. Дакле, филателија је приступачна свакоме, — приступачна широким народним масама.

Марка постизава временом већу вредност; њена вредност се из године у годину повећава. Марке имају у свим земљама одређену вредност; тако једна серија марака у различитим европским земљама има једну исту вредност.

Прве марке издате су пре нешто мало више од сто година, и број марака свих пошта на свету достиже цифру од неколико десетина хиљада комада, који се одликују разноврсношћу цртежа, по начинима израде, по папиру, бојама, зупчању и др.

Да би се све ово знало о маркама и да би се могле разликовати праве од лажних марака, врше се класирања, испитивања и проучавања марака, па се филателија претворила у праву науку. Али

поред тога што су многобројна и разноврсна, проучавања су тако добро спроведена, да су за релативно кратко време постигнути много бољи резултати него код колекција макаквих других предмета. Проучавања су тачна и прецизна, те се слободно може рећи да се филателистички предмети испитују до детаља и то спроводи кроз филателистичку литературу (часописе, посебна дела, приручнике и каталоге). Каталогизација је обухватила тачно по реду све марке и целине, које су издате од њиховог постанка до данас, у свим земљама света, — што није случај код многих других колекција.

да је филателија тако корисна и од вредности, најбоље сведочи велики број њених присталица у свим земљама света, који се из дана у дан брзо и све више повећава, тако да данас у свету има неколико милиона организованих филателиста.

Због свега овога, филателија је препоручљива свима, а нарочито омладини.

Kroz filatelistički svet

MEĐUNARODNI CENTAR ZA BORBU PROTIV FALSIFIKATA

Za planirano stvaranje međunarodnog centra za ispitivanje filatelističkih objekata iz svih oblasti, FIP je pozvao sve zainteresovane ispitivače na dogovor u Ženevi na dan 18 jula 1954. Tim se ispitivačima tada dala prilika da se izjasne, u slobodnoj diskusiji, o planovima izrađenim od ovoga centra u saglasnosti s rukovodstvom FIP-e. Naredni kongres FIP-e doneće potrebne zaključke.

NAJLEPŠA SPORTSKA POŠTANSKA MARKA U 1953 GODINI

Rimski časopis „Sport-Phila“ u želji da sačuva uspomenu na velikog italijanskog radnika na sportskoj filateliji, grofa Bonakosu, koji je umro početkom prošle godine, ustanovila je Bonakosa-medalju koju će jedanput godišnje dodeljivati najlepšoj sportskoj marci u toj godini. Između dugačkog reda mарака, koje su dolazile u obzir, žiri se, uzevši u obzir samo izdanja iz 1952 godine, izjasnio za tri primerka iz sportske serije iz 1952 godine Luksemburga, od kojih je **prvu nagradu dobila marka od 1 F. (Mihel br. 495)**, a marke od 2.50 F. (br. 497) i od 2 F. (br. 496) dobile su dalje dve nagrade. Mađarska marka od 1.70 (br. 1251) došla je na četvrto mesto.

FALSIFIKATI AUSTRIJSKIH MARAKA

Seriја „rešetke“ (Iver br. 543/, Cumštajn br. 642, Mihel br. 668 — IVo). Falsifikat

pretiska u tri različita oblika štampanja, koji se znatno razlikuju od štampe originala. Mere rešetke, reči „OESTERREICH“ i lamele nisu tačne. Štampa obrazuje mrlje; često ne pokriva sliku marke, a i vrlo jako je utisnuta. Tipovi slova u reči „OESTERREICH“ razlikuju se od slova u originalnom pretisku.

Izdanje direkcije pošta u Gracu (Iver br. 553/75, Cumštajn br. 672/94, Mihel br. 674/96). Falsifikat pretiska u dva različita tipa. Slova i crta pretiska ne odgovaraju originalu. Narочito pada u oči razlika u vratu slova „S“ u reči „OESTERREICH“. „La Philatelie Francaise;

ZA SKUPLJAČE MARAKA JUŽNE AFRIKE

G. Müller u „B. B. Z.“ skreće pažnju skupljačima mарака Južne Afrike na jednu pojavu, kojoj se i kod nas ne poklanja skoro nikakva pažnja.

Ko skuplja ove marke zna da se veliki deo mарака Južne i Jugozapadne Afrike štampa u dva različita izdanja, koja su naizmenično otštampana na šalterskim tabacima, a naime s natpisima engleskim (SOUTH AFRICA) i kapsko-holandskim (SUID-AFRIKA). Ali, svaki skupljač ne zna da je u njegovom interesu da skuplja ove marke u parovima, po mogućstvu u horizontalnim redovima; u evropskim izborima svešćicama nailazimo skoro uvek na te marke, koje su skupljači razdvajali iz parova. Ova nezgodna stvar se naročito vrlo često vrši, ako se skupljač služi

Iverovim ili Mihelovim katalogom, u kojima su ove marke uvedene, ne po parovima, već po pojedinačnim vrednostima, za svaki jezik posebno. U „ Africi i po zemljama gde se govori engleski ne mogu se pojedinačne marke tako reći ni prodavati, ma da se u tim zemljama plaćaju za njih najbolje cene. Engleski katalozi (Gibbons) i južno-afrički kotiraju nežigosane primerke uvek u parovima (sa dva jezika), a žigosane i u parovima i u pojedinačnim komadima, pri čemu se ovi poslednji cene ne polovinom cene odgovarajućeg para, već najviše jednom petinom. Desetine hiljada franaka se na taj način na evropskom kontinentu upropašćuje razdvajanjem parova u pojedine komade, pa ipak Iverov i Mihelov katalog i dalje ne menjaju svoj način numerisanja, i dalje su prvi prouzrokovajući ove štete.

Skupljačima se preporučuje da, u sopstvenom interesu, ne razdvajaju dvojezične parove ovih maraka.

UVOZ—IZVOZ MARAKA U ČEHOSLOVAČKOJ

U Čehoslovačkoj uvoz i izvoz maraka za novac, kao i razmena maraka i celina s inostranstvom mogu se vršiti samo preko „Artia, S. A. pour l'exportation et l'importation d'articles culturelles, ve Smeckach 30, Praha II.“

Uvoz maraka i celina iz inostranstva kao dar može se vršiti bez odobrenja do vrednosti od 84.70 franaka u zlatu (=200 Kč). Za pošiljke maraka i celina, koje preporučuju ovu granicu vrednosti, potrebno je prethodno pribaviti saglasnost gore pom. „Artie“, ili, ako vrednost premaša 847,40 fr. u zlatu (=2000 Kč), odobrenje za uvoz od Ministarstva spoljne trgovine.

Izvoz u inostranstvo maraka i celina u ime poklona podložan je podnošenju dopuštenja za izvoz carinskog biroa u Pragu.

„Journal Philatelique Suisse“

PRETSTOJEĆA IZDANJA U FRANCUSKOJ

Počevši od 12 jula biće puštane u tečaj ove marke:

1) Jedna marka od 18 F. sa slikom ulaznih vrata u Versajski zamak (ranije izdanje u promenjenoj boji).

2) Serija maraka od 6 vrednosti sa slikama velikih ljudi: 12+4 F. sa slikom Sv. Luja, 15+5 F. (Bossuet), 18+6 F. (Sadi Carnot), 20+7 F. (Bourdelle), 25+8 F. (Dr. Emil Roux) i 30+10 F. (Paul Valery).

NOVE MARKE U POLSKO,

Izdanja u skoroj budućnosti:

1) Divljač Poljske — 4 vrednosti u više boja.

2) 5 vrednosti za sportske igre.

3) 5 vrednosti za vazдушnu poštu.

4) 8 vrednosti o 10 godišnjici praznika — 22 jula.

5) 3 marke o 160 godišnjici Koščuškovog ustanka.

6) 3 marke za peto nadmetanja u izvođenju Šopenovih dela.

PRETSTOJEĆA NOVA IZDANJA MARAKA

U Zapadnoj Africi: Jedna marka za vazd. poštu od 200 F. CFA.

U Južnoj Africi: Pri kraju ove godine biće puštana u tečaj nova serija maraka sa slikama divljih životinja iz Južne Afrike: 1/2 d. (neka vrsta divlje svinje), 1 d. (gnu), 1 1/2 d. (leopard), 2 d. (zebra), 3 d. (nosorog), 4 d. (slon), 4 1/2 d. (nilski konj), 6 d. (lav), 1 Š. (kondor), 1/3 (jarac skakač), 1/6 (kapska divokoza), 2/6 (nijala), 5 Š. (žirafa) i 10 Š. (crni egoser).

U Australiji: O 100 godišnjici poštanske marke Zap. Australije 1 avgusta biće izdata jedna marka od 3 1/2 d. sa slikom crnog labuda sa prve marke.

U Maroku: U čast maršala Lioteja, o 100 godišnjici njegovog rođenja, biće izdate 3 marke za redovnu i 1 marka za vazd. poštu.

U Sarskoj Oblasti: U toku jula biće izdata jedna serija od 3 marke s reprodukcijom dela slavnih slikara: 5+5 F. (Madona opštine Meyer de Bale od Hansa Holbajna ml.) 10+10 F. (Sikstinska madona od Rafaela) i 15+15 F. (Madona i dete sa kruškom od Direra).

ZADARSKE MARKE I NJIHOVI FALSIFIKATI

„Nova Filatelija“ u broju 6, ga str. 182 objavila je da je u posebnoj knjižici izdata monografija Emila Ludina „Die Zaramarken und deren Fälschungen“ u „Philatelistische Bücherei“ Band 1. Verlag Werner Kühn, Bad Ems. Ova je monografija bila objavljena i u „Deutsche Zeitung für Briefmarkenkunde“ pri kraju prošle godine.

STOGODIŠNJICA ZUPČANJA MARAKA

28 januara bilo se navršilo 100 godina, od kad su prvi put službeno bile zupčane poštanske marke Vel. Britanije od 1 penija. Zupčanje je vršeno Napijerovom mašinom, koja je postala usavršavanje mašine za zupčanje maraka Irca Henrija Aršera. Ovaj ju je pronašao još ranije 1848 godine i sa njom su vršena probna zupčanja od 1848 do 1951 godine. Aršer je sa svojim mehaničarem za tu mašinu dobio 4000 funti. Tu je mašinu zatim usavršio inženjer Napijer.

IZ IZRAELA

21 jula, povodom početka Herlove godine izaći će jedna prigodna marka.

Marka ima oblik ležećeg pravougonaonika; izrađena je u fotolitografiji i prikazuje lik T. Hercla. Štampa je trobojna: plava, smeđa i svetlo-smeđa; tabaci će biti od

25 komada, a donjih pet primeraka imaće uobičajeni privesak sa tekstom. Nominala je 160 pruta, — taksa za preporučeno pismo u unutrašnjem saobraćaju. [Zupč. češij 14. Ovo je prva marka koja će biti štampana na novom papiru s vodoznakom.

Biće izdana i „koverta prvog dana“, a na Herclovom bregu biće toga dana otvoren jedan pošt. ured, koji će sve pošiljke žigosati prigodnim žigom.

Od 13 do 18 oktobra biće u Jerusalimu održana filatelistička izložba pod imenom „TABIM). Razaslati su pozivi za prijavu objekata za izložbu. M. P.

FILATELISTIČKE IZLOŽBE U SVETU

U San Francisku u SAD održaće American Philatelic Society od 15 do 18 septembra 68 kongres u izložbu.

Izložba u Nju Delhiju (INDIPEX) trajaće od 1 do 15 oktobra.

U Berlinu se održala filatelistička izložba od 4 do 8 avgusta.

U Australiji će se prirediti izložba pod imenom WAPEX o 100 godišnjem jubileju prve poštanske marke Zap. Australije.

Povodom stogodišnjice prve pošt. marpe Norveške biće priređena izložba Saveza norveških filatelističkih društava u Oslu (NARWEX) od 4 do 12 juna 1955.

„La rivista filatelica d'Italia“ donosi vest da se republika Kuba priprema da u 1955 godini svečano proslavi stogodišnjicu pošte priredbom međunarodne filatelističke izložbe, koja će se zvati CUPEX 1955.

U S. Paolu u Braziliji održaće se filatelistička izložba od 6 do 15 novembra 1954 pod imenom BRAPEX III.

PUT KRALJICE JELISAVETE

Put kraljice Jelisavete završen je i u filateliji je ostavio uspomenu sa izdanjem 13 maraka: Jamajka (1), Fidži (1), Novi Seland (2), Australija (3), Cejlon (1), Tanganjika (1), Kenija (1), Aden (1), Malta (1) i Gibraltar (1).

NOVO FILATELISTIČKO PODRUČJE

Kako posledica stvaranja federacije centralne Afrike izdata je prva serija novog filatelističkog područja „RODEZIJA I NIJASA“, a zaključena su područja: Severna Rodezija, Južna Rodezija i Nijasa, čije su marke povučene 30 juna 1954.

JUBILARNI BROJ ČASOPISA

„AUSTRIA-PHILATELIST“

U izdanju Alfred Kozela u Beču izlazi filatelistički časopis „Austria Philatelist“, koji je izdao 100 broj — jubilarni broj — u znatno većem obimu i sa mnogim interesantnim člancima.

NAŠE MARKE NA STRANIM TRŽIŠTIMA

Cumštajn u Bernu (Švajcarska) objavio je cene za seriju jugoslovenske faune 8.80

F. i za seriju maraka zone B za vazd. poštu, neupotrebljene i žigosane, po 10 F.

Ezio Ghiclione u Đenovi (Italija) objavio je da prodaje marke: Prvi predsednik Republike, od 50 din. 180 L.; Ilindenski ustanak (2) 170 L.; Esperanto (2) 1300 L.; Branko Radičević (1) 55 L.; Oslobođenje Istre (1) 55 L.; Avnoj (3) 350 L.; Jugoslovenska fauna (12) 1250 L.; Crv. Krst (2) 17 L.

IZ POLJSKE

„B. B—Z.“ piše: „Iz poljske nam pišu da je blok (izdat za filatel. kongres u Varšavi) u promenjenoj boji, plavoj, nezupčan, razdavan besplatno članovima komiteta i delegatima. Veličina izdanja ovog bloka bila je 5000 kom. Ostatak izdanja je izvezen za Ameriku za dolare“.

SLIKA KNJIŽEVNIKA PIJANICE NA MARKAMA

Ist. Nemačka izdala je jednu spomen marku sa slikom književnika Franka Rojtera o 80 godišnjici njegove smrti.

Francuski filatel, časopis „Le Timbre“ piše o Rojteru:

Franc Rojter zauzima značajno mesto u nemačkoj humorističkoj literaturi. I ako znatan književnik on je bio veliki pijanica; tek kad bi se napio, postizao bi duhovitost vrlo pogodnu za njegov književnički talenat. Bio je osuđen i na smrt u Jeni zbog demagogije, ali se izvukao sa sedam godina zatvora što je primio kao neku veselu šalu. Njegov otac bio je odredio testamentom, da kapital, koji ostavlja u nasleđa, bude uručen njegovom sinu samo ako bude izdržao četiri godine bez pića. To bi bilo veliko iskušenje za Franca Rojtera, koji nije nikad isterao ni 4 dana trezan. On se bio zadovoljio sa dohotkom od interesa od nasleđa, i u pijanstvu je i umro u 64 godini.

NOVOSTI IZ IZRAELA

U avgustu će izaći jedna marka od 300 pruta za uspomenu na velikog dobrotvora jevrejskog naroda Edmonda de Rotšilda, čiji su zemni ostaci preneseni ove godine iz Pariza u Izrael.

Za jevrejsku Novu godinu izaći će svega jedna marka od 25 pruta.

Tabaci obe navedena marke biće od 4×5=20 komada, sa uobičajenim priveskom u donjem redu.

13 oktobra 1954, za filatelističku izložbu u Jerusalimu biće izdata dve marke, koje će biti štampane u četiri boje; 65 pruta, sa slikom stare austrijske pošte u Jerusalimu iz 1854 godine; pred zgradom poštanska kola i poštar, i oznaka godine „1854“, — 200 pruta, sa slikom glavne pošte u Jerusalimu; pred zgradom pošt. auto, poštar i godina 1954“. — I ove marke biće s priveskom.

Uz svaku marku biće izdati i posebni omoti „prvoga dana“. M. R.

IZ AEROFILATELIJE. — AEROGRAMI KOJI NISU MNOGO POZNATI

Američki avijatičari R. G. Williams i Lewis Vancey, koji su napustili Old Orchard 8. VII. 1929 na avionu „RATHFILDER“, konstruisanom od Ballanka-a, stigli su u Rim 10. VII. u 21,25 čas., pošto su se najpre spuštali u Santanderu u Španiji. Iako nisu mogli da ostvare predviđeni let SAD. — Italija jednim letom, ipak je taj let za to doba bio sjajan uspeh.

Pošta prenesena tim avionom sastojala se, pored 3 pisma upućena papi Piju XI. još i od 12 aerograma, pisama od 12 predsednika opština američkih gradova, koja su bila upućena guverneru Rima. Na tim pismima nisu bile nalepljene marke, niti je bio udaren žig mesta polaska, već jedino žig pošte na dolaznom aerodromu RIM-LITTORIO. Na 4 ili 5 aerograma nalazi se potpis Vancey-a; osim toga dva pisma su bila upućena rimskoj filijali društva Veedol, koja je imala da snabde apa-

rate benzinom; jedno pismo od „Concern News-paper Hearst“ bilo je upućeno po-ručniku Williams-u sa uputstvima na koji način treba pisati u Nju-Jork o utiscima o letu. Najzad, jedno pismo bilo je upućeno jednoj Amerikanki i to je bilo jedino, na kome je bio žig mesta polaska OLD ORCHARDA, ali i ono bez marke.

Za povratni let, u čast ovih avijatičara, pošta u Rimu je, izuzetno, upotrebila za poštu koja je bila malobrojna iz mesta polaska za Veneciju i Milano, ove oznake „AEROPORTO LITTORIO-POSTA AEREA-ROMA 17. 7. 29. i otisak ROMA-AEROPORTA DEL LITTORIO.

Bilo je 9 aerograma za Veneciju potpisanih, od Williams-a Vancey-a, 5 pisama za Pariz, preko Milana, gde su predata redovnom avionu i 1 pismo za London. Žig mesta polaska (ili tranzita) LE BOURGET-PORT AERIEN I 7. 40 17. 7. 29 i otisak LE BOURGET-PORT AERIEN.

T. Delja

Hauve **MARKA**

MARKE S MOTIVIMA IZ JUGOSLOVENSKE FAUNE

O ovim markama pisali smo u broju 10—11/53 („U pripremi je nova emisija“), u broju 12/53 („Marke sa motivima iz jugoslovenske faune“ sa slikama prvih, nižih, šest vrednosti), u broju 2—3/54 (opis viših vrednosti i slika na njima), u broju 4—5/54 (rešenje o odlaganju puštanja u tečaj ovih maraka do 10 juna) i definitivni podaci o ponovnom odlaganju puštanja u tečaj ove serije do 30 juna 1954).

I 30 juna 1954 ova serija maraka pojavila se na poštanskim šalterima!

Uz podatke koje smo ranije dali dajemo još i ove:

Marke su štampane u Švajcarskoj kod firme Courvoisier S. A., La Chaux des Fonds, u tabacima od 100 (10×10) maraka.

Veličina izdanja: od 2, 5 i 10 din. po 2.400.000 komada, od 15 i 17 din. po 900.000, od 25, 30 i 35 din. po 350.000, od 50 din. 150.000, od 65 i 70 din. po 100.000 i od 100 din. 80.000 kom.

Na rubovima, na užim stranama tabaka otštampano je IMPRESSION COURVOISIER S. A., LA CHAUX-DE-FONDS (SUISSE). Ispred toga natpisa firme otiskivani su redni brojevi tabaka.

Veličina slike na markama 32¹/₂:22¹/₄, odnosno 22¹/₂:32¹/₂ mm. Natpisi ćirilicom FNRJ JUGOSLAVIJA na markama od 2, 10, 17, 30, 50 i 70 din., a latinicom FNR JUGOSLAVIJA na 5, 15, 25, 35, 65 i 100 din. Ispod slike su imena umetnika M.

ZLAMALIK (levo) ćirilicom ili latinicom (prema načinu pisanja imena države na odgovarajućim markama) i štamparije (desno) COURVOISIER S. A. (na francuskom, na svima markama). — Zupčanje češlj. 11¹/₂ guma bezbojna sjajna.

MARKA ZA II JUGOSLOVENSKU FILATELISTIČKU IZLOŽBU U LJUBLJANI

Marka od 15 dinara, izdata za II jugoslovensku filatelističku izložbu u Ljubljani puštena je u tečaj, po odobrenju Generalne direkcije ptt Br. 4241 od 14 jula 1954, na dan otvaranja izložbe, 29 jula o. g.

Izrađena je po bakrorezu iz Valvazorovog istoriskog dela „Die Ehre des Herzogtums Krain“. Crtež je izradio Tanasije Krnjajić, slikar i graver iz Beograda. Na slici je predstavljena Ljubljana u XVII veku. Slika je izrađena u tri boje: tamnozelenoj, sepiji i ljubičasto-crnoj. Marke su štampane u Zavodu za izradu novčanice u Topčideru u tabacima od 4×5=20 kom. Veličina slike na markama je 35¹/₂/25 mm. Natpisi u latinici: u gornjem kraju slike FNR JUGOSLAVIJA, u dnu, ispod slike „II JUGOSLOVENSKA FILATELISTIČKA IZLOŽBA U LJUBLJANI 1954“. — Papir beo, kredast. Guma bezbojna, sjajna. Zupčanje češljasto 11¹/₂. — Veličina izdanja 50.000 kom. — Prodavane su na izložbi uz ulaznicu za 15+35=50 dinara.

OSOBNOSTI NA MARKAMA STARE JUGOSLAVIJE

ALEKSANDAR S „BAKENBARTOM“

Lj. Ilić iz Beograda prikazao je jednu marku stare Jugoslavije br. 108 od 1. IV. 1932 od 1.50 din. sa slikom kralja Aleksandra s mrljom u boji marke na obrazu kod uha, koja izaziva sliku „bakenbarta“. Nepoznato je da li je ova osobenost slučajna ili tipična. Marka je upotrebljena na pošti Prnjavor.

Ovo bi bila jedna nova, do sad nigde nepomenuta osobenost kod ove marke, koja inače izobiluje mnogobrojnim raznim, većim ili neznatnijim osobenostima: sa dvokrakim donjim krajem slova „J“ u JUGOSLAVIJA; sa tačkom iza poslednjeg „A“ u JUGOSLAVIJA, čime daje utisak produženog repa od toga slova u desno; tačke, veće ili manje, na raznim mestima i bele mrlje oko vrednosnih oznaka i između slova u natpisima.

NOVA IZDANJA ZA ZONU B

MARKE S MOTIVIMA IZ JUGOSLOVENSKE FAUNE

Po rešenju Uprave P. T. T. u Kopru Br. 775/54 od 30. VI. 1954 puštena je u tečaj serija pošt. maraka s motivima iz jugoslovenske faune na dan 30 juna 1954. Ova se serija sastoji iz 12 vrednosti sa sledećim motivima i bojama:

1) od 2 din.; motiv s tekunicom u crveno-smeđoj i smeđe-žutoj boji.

2) od 5 din.; motiv s risom u sivo-plavoj, svetlo-smeđoj i žuto-narandžastoj boji.

3) od 10 din.; motiv s jelenom u okera-sto-zelenoj i smeđoj boji.

4) od 15 din.; motiv s medvedom u smeđe-zelenoj, plavoj i narandžastoj boji.

5) od 17 din.; motiv sa divokozom u smeđoj i tamno-kaćenoj boji.

6) od 25 din.; motiv sa pelikanom u smeđastoj, plavo-sivoj i narandžastoj boji.

7) od 30 din.; motiv sa orlom bradanom u ljubičasto-sivoj i tamno-smeđoj boji.

8) od 35 din.; motiv sa insektom „Procerus gigas“ u tamno-ljubičastoj i crnoj boji.

9) od 50 din.; motiv sa insektom „Callicerus gages“ u tamno-ljubičastoj i crnoj smeđoj boji.

10) od 65 din.; motiv sa crnim gušterom u smeđe-kafenoj i crnoj boji.

11) od 70 din.; motiv sa čovečijom ribicom u plavoj i žuto-kestenastoj boji.

12) od 100 din.; motiv sa pastrmkom u zeleno-plavoj i crnoj boji.

Sve su marke s pretiskom STT—VUJNA u karminastoj boji.

Marke prvih šest vrednosti su oblika položenog, a drugih šest uspravnog pravougaonika. Na svim markama ispod slike otštampano je FNR JUGOSLAVIJA i to naizmenično, na jednoj ćirilicom, na drugoj latinicom. Naziv životinja štampan je na svakoj marci latinskim jezikom; oznake vrednosti štampane su u raznim uglovima maraka; pretisak STT—VUJNA stoji na različnim mestima na markama.

Naknada maraka je 40.000 kompletnih serija.

Ove marke prodavaće se kod svih pošta do utroška, a za frankiranje pošiljaka vredeće do roka, koji će se odrediti naknadnom odlukom.

Švajcarski list „B. B.—Z“ objavio je da je veličina izdanja ovih maraka: od 2, 5, 10, 15 i 17 din. po 450.000 kom., od 25, 30 i 35 din. po 175.000 kom., od 50 din. 75.000 kom., od 65 i 70 din. po 50.000 kom. i od 100 din. 50.000 komada.

ПРИГОДНИ ЖИГОВИ

ZAGREB. — 28. V. 1954

Slučajno u broju 6—7 izostalu sliku žiga upotrebljavanog o 450 godišnjici rođenja Antuna Vrančića-Šibenskog u Zagrebu donosimo sada.

SARAJEVO. — 28. VI. 1954.

Zahvaljujući pažnji druga V. Trbarića, predsednika S. F. B i H. donosimo sliku prigodnog žiga upotrebljenog u Sarajevu povodom 40 godišnjice sarajevskog atentata i „Mlade Bosne“.

Žig je metalan, ručni, okrugao, prečnika 34 mm bez okvira. U krugu je natpis „40-GODIŠNJICA SARAJEVSKOG

ATENTATA I „MLADE BOSNE“. U sredini žiga je crtež mosta; iznad njega u luku, u dva reda „1914 — 1954 / SARAJEVO“, a ispod njega, opet u luku datum „28. VI. 1954“. Crtež s datumom i imenom mesta okružen lovorovim vencem — Boja žiga crna.

LJUBLJANA. — 29. VI—14. VII. 1954.

U broju 6—7 objavili smo rešenje Gl. direkcije pošta o upotrebi prigodnog žiga za vreme II ljubljanskog festivala, a sad donosimo i njegov crtež, zahvaljujući uredniku „Nove Filatelije“, drugu Grudenu.

Žig je ručni, metalan, okrugao prečn. 30 mm, bez spoljnog okvira. U obimnom

krugu je natpis „II LJUBLJANSKI FESTIVAL / LJUBLJANA“. S unutarnje strane toga teksta je krug prečnika 23 mm, a kružnoj površini je prigodan crtež — glava mladića koji duva u sviralu; u pozadini kontura ljubljanskog grada. — Boja žiga crna.

ZRENJANIN. — 4—8 VIII. 1954.

Povodom održavanja I studentskih igara Vojvodine u Zrenjaninu od 4 do 8 avgusta 1954 odobrila je Gl. direkcija pošta rešenjem Br. 7032 od 27. VII. 1954 u potrebu prigodnog žiga.

Zahvaljujući upravniku tamošnje pošte dobili smo otisak ovog žiga, koji je okrugao s prstenastim okvirom veličine preč-

Zahvaljujući upravniku pošte Maribor u stanju smo da damo sliku toga žiga koji ima oblik položenog ovala, bez okvira; veličina žiga 41/28 mm. Natpis u ovalu „MARIBOR/XI. MARIBORSKI TEDEN“. U sredini prigodni simbolički crtež; u jednom redu ispod njega promenljiv datum. — Boja žiga crna.

ZAGREB. — 30. VIII.—4. IX. 1954.

Generalna direkcija ptt rešenjem Br. 7975 od 17. VIII. 1954 odobrila je da se izradi i upotrebljava prigodni pošt. žig povodom održavanja Svetskog kongresa za zaštitu dece u Zagrebu od 30 avgusta do 4 septembra 1954.

Žig će biti metalan; u sredini žiga biće

nika 36/24 mm. Natpis u prstenu „I STUDENTSKE IGRE VOJVODINE / ZRENJANIN“. U srednjem kružnom polju u jednom položenom okviriću je nepromenljiv datum „4—8. VIII. 1954“; iznad datuma crtež bacača diska, a ispod datuma jedna lira, čime je simbolički predstavljeno takmičenje u sportskim i kulturno-umetničkim disciplinama. — Boja žiga crna.

MARIBOR. — 7—15. VIII. 1954.

Za XI mariborski sajam, održan od 7 do 15 avgusta, odobrila je Gl. direkcija pošta rešenjem Br. 7210 od 27. VII. 1954 upotrebu prigodnog žiga na ispostavi saajamske pošte.

amblem Internacionalne unije za zaštitu dece (dete u povoju) n datum 30. VIII — 4. IX, a po obimu žiga „SVETSKI KONGRES ZA ZAŠTITU DECE — ZAGREB 1954“. — Propisana je upotreba crne boje. — Žig će se upotrebljavati u označeno vreme na poštanskoj ispostavi u kongresnim prostorijama.

OHRID. — 5—11. VII. 1954.

U vezi objave ovog prigodnog žiga u broju 6—7 upotrebljenog za vreme IV saveznog takmičenja padobranaca donosimo sada i njegovu sliku i opis.

Žig je ručni, metalan, prstenast prečn. 34/23 mm. Natpis u prstenu „IV DRŽAVEN PADOBRANSKI NADPREVAR / O-

HRID". U kružnom polju padobran; preko njega horizontalno položen pravougaoni okvir s nepromenljivim datumom „5—11-VII-1954". — Boja žiga crna.

GRADAC. — 21. VII. 1954.

U vezi objave prigodnog žiga u br. 4—5 i 6—7 našeg lista, upotrebljavanog o proslavi 10 godišnjice tamošnjeg Crv. Krsta donosimo i njegovu sliku zahvaljujući ljubaznoj predusretljivosti upravnika pošte Gradac.

Žig je ručni, metalan, okrugao, bez okvira; spoljni prečnik žiga 27 mm. Natpis u obimnom krugu RDEČI KRIŽ SLOVENIJE / GRADAC V BELOKRAJINI". U gornjem levom uglu je crveni krst, a u sredini žiga jubilarne godine „1944 / 1954" i datum „21. 7. 1954". — Boja žiga crvena.

ČRNOMELJ. — 22. VII. 1954.

U vezi objave ovog prigodnog žiga u br. 6—7 upotrebljenog o proslavi 10 SNOS-a u Črnomelju donosimo sada i njegovu sliku i opis, — zahvaljujući predusretljivosti upravnika pošte Črnomelj.

Žig je ručni, metalan, prstenast, s prečnicima 35/27 mm. Natpis u prstenu „VSTAJA SLOVENSKEGA LJUDSTVA / 1944 — SNOS — 1954". U srednjem kružnom polju crtež partizanke i partizana, a iznad njihovih glava petokraka zvezda, levo i desno lovorove grančice. Ispod crteža u pravom horizontalnom redu ime mesta ČRNOMELJ, a ispod njega u izvnutom luku datum „22. VII. 1954". — Boja žiga crna.

LESKOVAC. — 29. VII—3. VIII. 1954.

Gl. direkcija pošta odobrila je rešenjem Br. 6088 od 6. VII. 1954 da se na pošti u Leskovcu upotrebi prigodan žig za vreme tekstilnog sajma, koji je održan od 29 jula do 3 avgusta 1954.

Zahvaljujući predusretljivosti upravnika pošte dobili smo otisak ovog prigodnog žiga, koji ima okvir oblika položenog ovala veličine 36/29 mm; bez ikakvih crteža; sa natpisom „TEKSTILNI SAJAM / LESKOVAC". Datum je po sredini žiga u jednom horizontalnom redu, promenljiv. — Boja žiga crna.

LJUBLJANA. — 29. VII—8. VIII. 1954.

Povodom II jugoslovenske filatelističke izložbe u Ljubljani, održane od 29 jula do 8 avgusta 1954, po odobrenju Gl. direkcije pošta Br. 7046 od 14. VII. 1954 upotrebljavan je prigodni žig za vreme trajanja izložbe na pošti u izložbenim prostorijama.

Zahvaljujući drugovima M. Verneru i V. Trbariću donosimo sliku i opis ovog žiga. Žig je ručni, metalan, s pokretnim datumom, okrugao, bez okvira, prečn. 35 mm. Natpis u obimnom krugu „JUGOSLOVENSKA FILATELISTIČNA RAZSTAVA", a u srednjem polju u tri reda „II JUFIZ / LJUBLJANA / datum"; iznad prvog reda lovorova grančica. — Boja žiga crna.

JESENICE NA GORENJSKEM. — 1. VIII. 1954.

Za proslavu 85 godišnjice osnivanja železare u Jesenicama na Gorenjskem, koja je održana 1 avgusta 1954 odobrila je Gl. direkcija pošta rešenjem Br. 7146 od 14. VII. 1954 upotrebu prigodnog žiga toga dana na pošti u Jesenicama.

Žig je izrađen od metala, ručni. Žig je oblika izvnutog trapeza sa pravoliniskim bočnim stranama, a lučnim osnovicama; visina žiga 32¹/₂ mm, širina gore 26, dole 19 mm. Natpis u gornjoj traci „JESENICE NA GORENJSKEM", a u traci u dnu žiga „85 LET ŽELEZARNE". Crtež: dva topioničara pri radu. Iznad njih u traci levo nepromenljiv datum „1. VIII. 1954", a desno petokraka zvezdica. — Boja žiga crna.

SKOPLJE. — 2—8. VIII. 1954.

Gl. direkcija pošta odobrila je rešenjem Br. 7520 od 27. VII. 1954 da se za vreme IV skopskog sajma upotrebljava na pošti na sajmu prigodan žig.

Žig je okrugao sa prstenastim okvirom u vidu zupčanika. U srednjem kružnom polju je crtež fabrike, u čijoj osnovi je nepromenljiv datum „2—8. VIII. 1954". U prstenastom okviru je tekst „IV SKOPSKI SAEM / SKOPJE". Boja žiga crna.

ПЛАЖИЊА!

II Филателистичка изложба СФС у част
150-годишњице Првој српској устанка одр-
жаће се у Београду од 3 до 10 октобра 1954
Рок пријаве до 25-IX-1954

ПРАВИЛНИК

II филателистичке изложбе СФС

Чл. 1

У част прославе 150 годишњице Првог српског устанка, СФС приређује у Београду своју II Републичку филателистичку изложбу.

Чл. 2

Изложба траје од 3 до 10 октобра 1954 године.

Чл. 3

На изложби могу учествовати:

- а. државне установе и предузећа,
- б. појединци, чланови подружница и повереништава СФС-а.

Чл. 4

На изложби се могу излагати:

а. Збирке марака Србије, Црне Горе, покрајинска издања за Босну и Херцеговину до 1918 г. и даље, покрајинска издања за Словенију, Хрватску, Прекомурје и Међумурје, од 1918 г. ФНРЈ и ВУЈНА, а нарочито издања и примерци који приказују борбу за ослобођење наших народа.

б. Ове марке на писмима, картама или исечцима.

в. Збирке поштанских целина са подручја поменутих земаља.

г. Претфилателистичка писма, нарочито она, преко којих би се могао приказати развој поште у Србији и Црној Гори.

д. Збирке партизанске поште.

ђ. Збирке поштанских жигова Србије и Црне Горе.

е. Збирке фалсификата.

ж. Збирке поштанских образаца, формулара и реквизита Србије и Црне Горе, као документација и приказ развоја поште у овим земљама.

з. Нацрти, есеји, први отисци и новостисци марака из тачке а) овог члана.

Чл. 5

Изложци се деле у ове групе:

I. Почасни, у којој учествују државне установе и предузећа.

II. Марке Србије, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Хрватске, Међумурја, Прекомурја и ФНРЈ.

III. Збирке које припадају партизанској пошти из времена народно-ослободилачке борбе наших народа од 1941 г. до ослобођења.

IV. Претфилателистичка писма, жигови и фалсификати.

V. Збирке целина, поштанских формулара, образаца и других предмета из историје поште Србије и Црне Горе.

VI. Нацрти, есеји, пробни отисци и новостисци.

Чл. 6

Изложбени одбор има право и дужност правилног разврставања изложака у одговарајуће групе. Он може по својој оцени уврстити изложак у групу, без обзира на то за коју је групу излагач свој изложак пријавио.

Изложбени одбор има право и дужност да оцени да ли се пријављени предмет може излагати, а ако нађе да није за то подесан, може га искључити од излагања и није дужан о разлозима дати образложење. У овом случају излагач нема право ни на какву накнаду трошкова.

Чл. 7

Излагачи пријављују свој изложак једино пријавом (формуларом) Изложбеног одбора. Потписом ове пријаве, излагач се обавезује да ће пријављене изложке изложити, а истовремено потврђује да прихвата све услове овог правилника.

Пријаве се добијају преко Савеза филателиста Србије, односно његових подружница-повереништва.

Пријаве се имају доставити Савезу филателиста Србије најкасније до 25 септембра 1954 г. на адресу Савеза филателиста Србије, Београд, поштански фах 702.

Чл. 8

Оцењивање изложака врши оцењивачки суд, кога именује Управни одбор Савеза филателиста Србије.

Оцењивачки суд бира између својих чланова претседника, чији глас код гласања, при једнакој подели гласова, одлучује.

О већањима оцењивачког суда саставља се записник; већања су тајна, а одлуке су коначне и без призива.

Чл. 9

Оцењивачки суд је овлашћен да може изложке из једне групе или подгрупе пренети у другу групу или подгрупу. Изложене предмете, за које оцењивачки суд буде нашао да су фалсификати, мора их у извештају, а ако нађе за потребно, и на самом изложку као такве означити.

Изложбени одбор мора сваком члану оцењивачког суда ставити на расположење по један примерак Правилника о одржавању филателистичких изложби у ФНРЈ, по један примерак овог правил-

ника, као и сталну улазницу за изложбу.

Чл. 10

Оцењивање изложака у групама од II до VI врши се по следећим начелима:

Сваки се изложак има оценити засебно, без обзира на број осталих изложака у истој групи.

Излошци се оцењују по овим начелима:

а. Општи утисак, опрема, распоред материјала и описивање 0 2 4 6 бодова

б. Квалитет и изглед материјала 4 6 8 10 бодова.

ц. Реткост и вредност материјала 6 8 10 12 бодова.

д. Степен потпуности према обиму подручја који изложак обухвата 4 6 8 10 бодова.

е. самосталан рад и уложен труд 8 10 12 14 бодова.

ф. Истраживачки рад 2 4 6 8 бодова. Свега 24 36 48 60 бодова.

Бодови окомитих колона значе оцену према разним тачкама и то с лева на десно: задовољавајуће, добро, врло добро и одлично.

Постигне ли неки изложак на изложби 22—26 бодова, награђује се наградом под 5; за 28—32 бода, награђује се наградом под 4; 34—40 бодова добива награду под 3; за 42—49 добива награду под 2; за 50—60 бодова добива награду под 1; — предвиђене у члану 11 овог Правилника.

Чл. 11

За излошке који суделују у такмичењу одређене су следеће награде:

1. златна плакета
2. позлаћена плакета
3. сребрна плакета
4. бронзана плакета
5. похвалница

Оцењивачки суд доделиће од сваке врсте награда онолики број колико нађе за потребно.

Осим редовних награда из претходног става могу државне установе, друштвене организације, филателистичке организације, а и појединци стављати на расположење оцењивачком суду почасне награде у облику уметничких предмета или корисних ствари. Уз предају почасних награда може дародавац ставити извесне услове за њихово додељивање. Уколико дародавац не би ставио никакве услове, оцењивачки суд одлучиће по ком критеријуму ће доделити почасне награде. Додељивање неком излошку редовне награде не спречава ни добијање ванредне награде.

Чл. 12

У међусобном такмичењу суделују по правилу сви излошци једне групе. Оце-

њивачки суд може излошцима неке групе доделити једну врсту награде, а може излошке неке групе уопште не наградити.

Чл. 13

Уз сваку додељену плакету и за почасну награду, оцењивачки суд издаће о томе диплому.

Чл. 14

Излошци се излажу на подесним листовима или картоима, а у витринама које излагачима ставља на расположење Изложбени одбор.

Унутрашња величина витрине износи 130 см. ширине и 70 см. висине.

Један изложак може заузети највише 10 витрина, а остатак изложака има предати у албумима или класерима изложбеном одбору, који ће га ставити на расположење оцењивачком суду приликом награђивања.

Сваки излагач мора заузети најмање 1 витриду.

Изложбени одбор има право смањити број витрина за сваки изложак, узимајући у обзир укупан број расположених витрина и број витрина за који су се пријавили излагачи.

Чл. 15

Изложбени одбор ће све излошке, као и целу изложбу, осигурати код ДОЗ-а против пожара, крађе и провале.

Изложбени одбор стараће се за што боље чување изложбених предмета, тако да ће излошке сместити у витрине под стаклом, које ће бити затворене, а изложбене просторије биће чуване дању и ноћу.

Чл. 16

Излошци имају бити у Савезу филателиста Србије, најкасније до 1. X. 1954 год.

Сву пошту слати на адресу Савеза филателиста Србије, за изложбени одбор, Београд, поштански фах 702.

Сваки изложак мора бити пропраћен списком у дупликату, који ће садржати број албума, класера, картона или листова. Оригинал списак остаће код Изложбеног одбора, а дупликат са потврдом пријема враћа се односном излагачу.

Поштом примљени излошци биће комисијски отворени и до преноса у изложбене просторије чувани у сефовима на трошак изложбеног одбора.

Излагач може свој изложак предати изложбеном одбору у изложбеним просторијама, или га лично или преко свога пуномоћника сместити у витрине.

Излошке могу подићи лично излагачи или преко својих пуномоћника. Излошци који не буду подигнути лично, биће враћени сопственицима поштом, уколико не одреде друкчије.

Сваки излагач и сваки онај који је активно сарађивао на приређивању изложбе, добиће нарочиту споменицу.

Сваки излагач потписом пријаве подвргава се одредбама овог Правилника, а за пресуђивање свих евентуалних спорова подвргава се искључивој надлежности стварно надлежних судова у Београду.

ВЕСТИ ИЗ САВЕЗА

ИЗ САВЕЗА ФИЛАТЕЛИСТА СРБИЈЕ РАД УПРАВНОГ ОДБОРА СФС

На својим последњим седницама Управни одбор СФС посветио је највећи део времена припремама за одржавање II Републичке изложбе, која се одржава у част 150 годишњице Првог српског устанка. У ту сврху израђен је изложбени правилник и дата задужења члановима Управе да они воде рачуна о извршењу задатака предвиђених Правилником и распоређених у 8 група. Ова изложба одржаће се од 3 до 10 октобра 1954 г. у Београду у сали Савеза бораца Општине Теразије, у улици Маршала Тита бр. 45. Ова изложба треба да обухвата најквалитетнији материјал, те је одлучено да се упути позив свим оним члановима који располажу таквим збиркама да учествују на овој изложби.

Поред питања, која се тичу поменуте изложбе, расправљено је на овим седницама о низу текућих проблема, којом приликом су, између осталог, донете и ове одлуке:

— СФС ће признавати брисање чланова, за протекли месец, само оних, за које прими извештај од подружница да од чланова узимају депозит за покриће чланарине, тако да та подружница не мора брисати, док не исцрпе његов депозит. Приликом поновног уписа брисани члан плаћа уписнину. За време док је члан био брисан не може примити марке, али ако подружница располаже залихом марака, може их таквом члану дати стим да он уплати и заосталу чланарину, а подружница одговарајући део те чланарине достави Савезу.

— С обзиром да је СФС доведен у прилично тешку финансиску ситуацију због неуредног плаћања чланарине од стране извесног броја подружница, као и томилањем залиха марака, које таквим неуредним подружницама нису послате донета је одлука да се последњи пут скрене пажња на уредно плаћање чла-

нарине, као и измирење заосталих дуговања у одређеном року, после чега ће марке бити подељене другим члановима путем лотова, како би Савез могао доћи до финансиских средстава и одговорити обавезама према уредним подружницама. О овоме су све подружнице извештене расписом.

— Марке које има у залихи СФС ће преко посебне комисије, састављене од својих чланова, распоредити у лотове, тако да ће многи филателисти моћи да дођу до марака по врло повољним ценама, а нови чланови и до проширења својих збирки.

— Комисија, која је одређена за прављење лотова, пошто поверени јој посао заврши, доставиће распис свим подружницама, како би се на време могле са истим снабдети. Лотови ће садржавати разне марке ФНРЈ и ВУЈНА СТТ. Њихов садржај неће бити интересентима познат, а лотови ће се разликовати по разним вредностима.

— Поводом одржавања II Републичке изложбе штампаће се 1500 комада коврата и то само једне врсте.

— Свим подружницама, које су уплатиле за нове марке, а нису измириле дужну чланарину, најпре ће се из уплаћеног износа одузети дуговање за чланарину, а отатак доставити подружници у маркама. Ово због тога, што је примећено да извесне подружнице не обраћају пажњу за наплату чланарине, јер се на други начин не може тумачити чињеница да једна подружница уплати за марке 100.000 динара, а дугује за чланарину 12.000 динара.

— Образована је комисија, која је израдила предлог нацрта нове наредбе о размени са иностранством. Овај нацрт је продискутован на седници СФС и том приликом донета одлука да се замоли СФЈ да издејствује укидање Наредбе о размени марака стим да размена буде слободна. Уколико би се то још за сада

сматрало немогућим, онда би ограничења, која предвиђа Наредба требало ублажити и износе предвиђене у појединим тачкама повисити.

— За књижничара Савеза изабран је друг Димитрије Јанићијевић.

— Убудуће ће се за збирку марака СФС-а остављати један четварац и једна серија.

— С обзиром да је рад у Подружници Крагујевац престао, на једној од првих наредних седница Управни одбор донеће одлуку које мере да предузме према члановима Управног одбора поменуте подружнице, с обзиром да они носе кривицу за овако стање у Подружници.

Поред поменутог Управни одбор СФС решавао је о низу питања, предлога и тражења упућених од својих подружница и повереништва.

Из секретаријата СФС

НОВА ПОДРУЖНИЦА У РЕКОВЦУ

Формирана је нова подружница у Рековцу, која броји 35 чланова и омасовила велики број омладинаца. Запажено је да међу њима постоји велико интересовање за скупљање марака, што се види на састанцима. Састанци се држе двапут недељно у читаоници „Ђура Јакшић“. — Управа је формирана овако: за претседника Драган Гранжан, апотекар; секретар Бора Филиповић, наставник; благајник Петар Јевтић, наставник; омладинском секцијом руководи Драган Перић. — Наши часописи долазе редовно и читање се врши по групама, а исто тако „Филателиста“ кружи међу омладинцима. — Већином скупљају марке ФНРЈ, а заинтересовани су за чисте серије. — Запажен је утицај и на пионире. — Међу старијим друговима влада интересовање и за европске марке; међу њима запажени су и разни европски филателистички часописи и врше размену за европске земље.

Ускоро ће бити приређена изложба марака, на коју се очекују и филателисти из Светозарева и Крагујевца.

Држе се стручна филателистичка предавања међу омладинцима, како и на Народном универзитету у Рековцу.

Д. Гранжан

ИЗ ПОДРУЖНИЦЕ „ВРАЧАР“

Подружница СФС „Врачар“ у Београду преселила се у Синђелићеву улицу бр. 2. — Састанци се одржавају средом од 17—20 часова.

ИЗ ЛЕСКОВЦА

У Лесковцу је одржан Текстилни сајам од 29 јула до 3 августа, за време кога је био употребљаван Генералне Дирекције ПТТ, специјални пригодни жиг (В. у одељку „Пригодни жигови“).

За ту прилику су штампане и нарочите дописнице од стране Управе сајма.

Разумевањем и добротом Управе сајма, а нарочито претседника друга Саве Мирковића, директора Текстилне индустрије „Коста Стаменковић“ из Лесковца, подружница Лесковац је добила 600

комада дописница с авионском марком од 5 динара.

Овим прилогом је Подружница потпомагнута и омогућено ће јој бити да 29 новембра 1954 г. приреди у Лесковцу смотре марака. Новац добивен продајом ових дописница биће употребљен за набавку рамова, витрина и др. материјала потребног за приређивање смотре.

Дописнице се могу поручити преко републичких савеза, којима ће Подружница исте доставити.

Д. Б.

ОБНОВИТЕ ПРЕТПЛАТУ ЗА 1954 ГОДИНУ!

ПЛАТИТЕ ОДМАХ ДУЖНУ ПРЕТПЛАТУ!

ИЗ ФИЛАТЕЛИСТИЧКОГ САВЕЗА ХРВАТСКЕ

НОВА УПРАВА САВЕЗА

На овогодишњој скупштини Филателистичког савеза Хрватске изабрана је нова управа:

Управни одбор: Претседник Мате Шерић, потпретседник Стеван Стојнић, Златко Табулов и Станислав Ткалец, тајници Јулије Крбавчић и Јанко Лукачић, благајници Здравко Дујмић и Марко Буторац, чувар залиха Инж. Драгутин Мандл, чувар збирки Инж. Владимир Флек, главар размене Павао Бајер, одборници Златко Дујмовић, Велимир Ерцегових, Игнац Хоге, Др. Владимир Јамбрушак, Фрањо Кнез, Слабољуб Кучера, Мато Луцић, Драган Новак, Крешо Оцвирек и Бранко Сухина, сви из Загреба, Др. Нико Ивета из Дубровника, Марин Катић из Ријеке, Петар Матковић из Шибеника, Инж. Анте Радица из Сплита и Др. Бранислав Радић из Карловца.

Надзорни одбор: Драгутин Кернц, Егон Ковач и Геза Обад; заменици: Проф. Фране Брничевић из Осиека, Жељко Гинсбергер из Загреба и Иван Копривчевић из Слав. Брода.

Часни суд: Стјепан Банек, Томислав Чулумовић, Драгутин Марас, Др. Максимилијан Паспа и Др. Маријан Жидовец; заменици: Др. Владислав Беранек, Силвије Хруш и Стјепан Смиљанић.

ИЗ ФИЛАТЕЛИСТИЧНЕ ЗВЕЗЕ СЛОВЕНИЈЕ

НОВА УПРАВА ЗВЕЗЕ

На главној годишњој скупштини Филателистичне звезде Словеније одржане 4 априла 1954 у Љубљани изабрана је нова управа, у коју су ушли:

Управни одбор: Претседник Лојзе Чернота, потпретседници Др. Антон Лаврич, и Др. Вилко Бролих, тајници Маријан Штебих и Бојан Печар, благајници Божидар Пауер и Виктор Жабкар, вођа омлад. секције Др. Владимир Муркс, књижничар Цирил Јанежић, одборници Арх. Ј. Месар, Др. П. Ленче, И. Ставец, М. Кривачић, В. Мрак, В. Зеленик.

Надзорни одбор: Франц Архар, Едуард Принчић и Цветко Кристан.

Часни суд: Бранко Јерковић, Др. Валтер Бохинец и Оскар Томинец.

Уредник „Нове Филателије“: Инж. Душан Груден.

Чланови пленума из ванљубљанских подружница: Ј. Странич, И. Марковић,

Е. Гостенчник, М. Великање, А. Гусев, О. Макуц, С. Логар, Ф. Скварча, С. Распотник, Г. Југ, Др. Д. Грос, Ј. Фили, С. Мерлак, Ф. Кобал.

ИЗ ФИЛАТЕЛИСТИЧКОГ САВЕЗА МАКЕДОНИЈЕ

ГОДИШЊА СКУПШТИНА САВЕЗА

Годишња скупштина Савеза одржана је 16 маја 1954 у просторијама поште бр. 2 у Скопљу.

На скупштини је било делегата како из Скопља, тако и из провинције. Скупштину је отворио претседник Савеза Мане Хаџи Пецев поздравом присутних делегата, па је предложио дневни ред. После избора радног тела и читања извештаја, развила се обилна и жива дискусија, из које се запазило: да је број чланова у опадању; у 1952 години било их је 628, а у 1953 спао је на 573. Узроци овог опадања леже у томе, што се издају марке с високим номиналама, те су неприступачне, нарочито за омладинце; што је услед разних формалности отежана размена с иностранством и изазива велике трошкове; што се до кључних марака не може доћи на лак начин и мора се за њих давати много новаца (на пример за есперанто ВУЈНА од 300 дин.; због слабе техничке израде и др.).

Изабрана је нова управа:

Управни одбор: Претседник Мане Хаџи Пецев, потпретседник Димче Георгиев, секретар Јордан Пешевски, благајник Живко Мицевски, чланови управе: Кирил Пунтев, Иван Клисаров, Ололовски Перо, сви из Скопља, Ђорђе Оцаклијевић из Битоља, Стојан Христов из Т. Велеса и Трајко Кошевалиев из Штипа.

Надзорни одбор: Претседник Борое Богоевски, чланови: Цветко Цветковски и Санде Ивановов, сви из Скопља.

Часни суд: Претседник Александар Крстевски, чланови: Радован Пејин и Цветко Шулевски, сви из Скопља.

Делегати за скупштину СФЈ: Мане Хаџи Пецев, Јордан Пешов, Димче Георгиев, Петар Мандов, сви из Скопља, Ст. Христов из Т. Велеса, Ђ. Оцаклијевић из Битоља, Методи Михаилов из Куманова, Т. Кошевалиев из Штипа, Аспарух Груев из Битоља и Орце Смилев из Т. Велеса.

Савез има 11 подружница: Скопље са 288 чланова, Т. Велес 80, Битољ 56, Штип 32, Куманово 28, Охрид 16, Кочане 16, Гостивар 19, Прилеп 15, Струмица 15 и Кичево 8. Свега 573 чл.

Посетите II Републичку филателистичку изложбу СФС у Београду од 3 до 10 октобра 1954 године

ALŽIR

23. VI. 1954. — U spomen puštanja u rad hidro-električnih instalacija u Oued Agrioun-u: 15 F. (hidrocentrala u Darguinah-u).

ANTILI HOLAND.

3. V. 1954. — Za III kongres turističkog saveza Holandskih Antila: 15 c. crno-plava i svetlo-plava (ostrvo Aruba na kome je održan kongres).

ARGENTINA

30. IV. 1954. — Za međunarodnu konferenciju o telekomunikacijama, s raznim slikama: 1.50 P. smeđe-ljubičasta, 3 P. ultramarin i otvoreno-plava i 5 P. karminasta.

AUSTRALIJA

1) 9. VI. 1954. — Spomen izdanje na 40 godišnjicu osnivanja australiskog Crv. krsta na dan 13. VIII. 1914: 3 $\frac{1}{2}$ d. plava (zem. kugla s Australijom, osvetljena crvenim krstom).

2) 23. VI. 1954. — Dalje vrednosti redovne serije maraka sa slikom Jelisavete II: 2 $\frac{1}{2}$ d. plava i 6 $\frac{1}{2}$ d. žuto-nerandžasta.

AUSTRIJA

1. VI. 1954. — Za 50 godišnjicu esperanta u Austriji: 1 Š. smeđe-maslinasta i zelena (petokraka zvezda u vencu).

AFRIKA EKVATOR. FRANC.

6. VI. 1954. — Spomen marka za vazd. poštu za 10 godišnjicu iskrcavanja saveznika u Francuskoj, sa slikom francuske marke izdate istim povodom, s dodatkom iednog peisaža AEF i sa imenom AFRIQUE EQUATORIALE FRANCAISE: 15 F. SFA ljubičasta i smeđa.

AFRIKA ZAP. FRANC.

6. VI. 1954. — Spomen marka za vazd. poštu o 10 godišnjici iskrcavanja saveznika u Francuskoj, sa slikom francuske marke i s natpisom AFRIQUE OCCIDENTALE FRANCAISE: 15 F. SFA plavo crna i plava.

BELGIJA

15. V. 1954. — Dobrotvorne marke sa doplatkom u korist restauracije Beginaza u Brislu: 80+20 c. zelena, 2+1 F. karminasta, 4+2 F. ljubičasta, 7+3.50 F. jorgovanasta, 8+4 F. smeđa (sve ove marke su sa slikama pojedinih delova Beginaza), 9+4.50 F. plava (Notre-Dame de la Vigne).

BOLIVIJA

IV. 1954. — Izdanje u korist penzionisanih poštara: 1 B. crvenkasto-jorgovanasta i 1 B. sepija (obe s istom slikom — vesnika sa trubom).

BRAZILIJA

1) III. 1954. — Prigodne marke za 400 godišnjicu grada Sao Paulo: 1.20, 2, 2.80 i 5.80 Cr.

2) 30. IV. 1954. — O 100 godišnjici prve železn. pruge u Braziliji: 40 y. karminasta (prva lokomotiva).

3) 12. V. 1954. — Spomen marka za posetu Braziliji predsednika Libana: 1.50 Cr. jorgovanasto-crvena (predsednik Camille Shamoun).

BUGARSKA

1) IV. 1954. — Nova serija maraka za vazd. poštu, sa slikama raznih naselja i spomenika, sa avionom: 8 st. tamno-zelena, 12 st. smeđe-karminasta, 16 st. tamno-smeđa, 20 st. smeđa, 28 st. plava, 44 st. smeđe-jorgovanasta, 60 st. tamno-smeđa, 80 st. žuto-zelena, 1 L. zelena i 4 L. zatvoreno-plava.

2) IV. 1954. — Serija maraka „medicinske biljke“, s latinskim imenima biljaka ispisanim na svakoj marci: 20 st. crvena/žuta, 40 st. zatvoreno-plava/žuta, 44 st. smeđa/žuta i 60 st. žuto-smeđa/žuta.

3) V. 1954. — O 30 godišnjici smrti Dim Blagoeva: 16 st. zatvoreno-jorgovanasta i 44 st. crno-smeđa (obe sa slikama D. Blagoeva).

VALIS i FUTUNA

6. VI. 1954. — Spomen marka kao kod Afrike Ekv. Franc., s natpisom WALLIS ET FUTUNA: 3 F. CFR crna i smeđa.

VATIKAN

1) 20. IV. 1954. — Serija porto-maraka sa slikom pontifikalnog grba: 4 L. crna i žuto-

smeđa, 6 L. crna i zelena, 10 L. crna i žuta, 20 L. crna i plava, 50 L. crna i sivo-žuta i 70 L. crna i smeđe-nerandžasta.

2) 1954. — Izdanje za Marijinu godinu: 3 L. ljubičasta (Piše IX), 4 L. (Piše XII), 6 L. crveno jorgovanasta (Piše IX), 12 L. zelena (Piše XII), 20 L. smeđa (Piše IX) i 35 L. ultramarin (Piše XI).

3) 29. V. 1954. — Spomen marke izdate o kanonizaciji Pija X: 10 L. smeđe-žuta, jorgovanasta i sivo-smeđa, 25 L. ljubičasta, žuta, jorgovanasta i sivo-ljubičasta i 35 L. sivo-zelena, žuta, jorgovanasta i siva (Piše X).

VIJETNAM

12. VI. 1954. — Sa slikom prestolonaslednika Bao-Longa: 40 c. plavo zelena, 70 c. jorgovanasto-crvena, 80 c. siva i 100 P. jorgovanasta (sve sa slikom prestolonaslednika u anamitskom kostimu), 90 c. zelena, 20 P. karminasta i 50 P. ljubičasta (prestolonaslednik u uniformi).

GVATEMALA

IV. 1954. — U čast narodne vojske revolucije izdate su marke za vazd. poštu, sa slikom strelca Indijanca: 1 c. karminasta, 2 c. ultramarin, 4 c. zeleno-žuta, 5 c. zeleno-plava, 6 c. žuto-nerandžasta, 10 c. ljubičasta i 20 c. sepija.

DOMINIKANSKA REP.

1) I. 1954. — Nova serija za redovnu poštu sa slikom ministarstva finansija u Ciudad-Trujillo: 1/2 c. smeđa, 2 c. plava i 15 c. nerandžasta.

2) II. 1954. — Spomen marka za José Maria Marti, s njegovim portretom: 10 c. plava/smeđa.

3) V. 1954. — Za 25 godišnjicu predsedništva generala Truila: Truilov spomenik miru u Santiago de los Caballeros: 2 c. zelena, 7 c. otvoreno-plava i 20 c. žuto-nerandžasta.

EKUADOR

1) V. 1954. — Provizorne marke za vazd. poštu, izradene od konzularnih maraka sa crnim pretiskom AEREO: 90 c. na 0.50 S. crvenkasta i 3 S. na 5 S. ljubičasta.

2) V. 1954. — Marke za propagandu turizma, izradena od telegrafске marke s pretiskom „Pro Turismo 1954“: 10 ctvs na 35 c. smeđa.

3) V. 1954. — Za 25 godišnjicu vazduhoplovnog društva „Panagra“, izdate 2 marke, izradene od neke marke koja nije bila puštana u tečaj, s pretiskom AEREO /PANAGRA/ 1929—1954, za vazd. poštu: Ochenta 80 ctvs na 20 c. cinober i 1.00 S. na 20 c. cinober.

4) 22. IV. 1954. — Za 500 godišnjicu rođenja Izabele Katolikinje, s njenom slikom: za redovnu poštu: 30 c. crna i plavičasta, 50 c. crna i žuta, 60 c. zelena, 90 c. jorgovanasto-crvena, 1 S. crna i crvena, 2 S. crna i zelena i 5 S. crna i ružičasta.

slikom prvog rektora tog univerziteta Johna Henry Newmana: 2 d. jorgovanasto-ružičasta i 1/3 tamno-plava.

ISLAND

1) 31. III. 1954. — Provizorna marka s pretiskom nove vrednosti: 5 AURAR na 35 A. (Hekla).

2) 1. VI. 1954. — Za 50 godišnjicu dopune i izmene ustava, koji je bila izdala Danska 1874 godine i 50 godišnjice smrti prvog domaćeg ministra Hannesa Hafsteina izdate 3 marke sa njegovim različitim portretima: 1.25 Kr. plava, 2.45 Kr. zelena i 5 Kr. crvena.

ITALIJA

1) 1. VI. 1954. — Za 10 godišnjicu „italijanskog otpora“, sa slikom orla na ruševinama, spremnog za borbu: 25 L. crna, siva, smeđe-crvena i smeđe-siva.

2) 19. VI. 1954. — O 100 godišnjici rođenja kompozitora Alfreda Katalani (1854—1893), s njegovom slikom: 25 L. zeleno-crna.

JAPAN

1) 24. V. 1954. — Svetski šampionat rvača u slobodnom stilu: 10 yen žuto-zelena (rvači).

2) 25. VI. 1954. — Dve marke posvećene Nacionalnom parku: 5 yen (brdo Asama) i 10 yen (brdo Tanigawa).

JORDAN

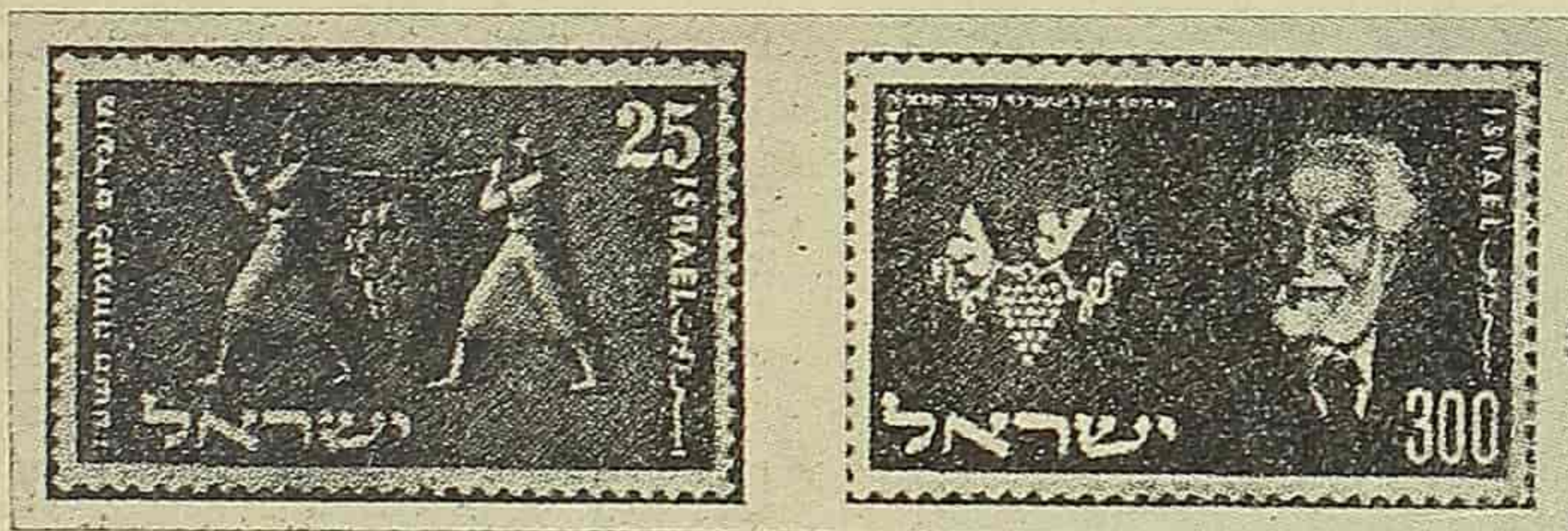
26. IV. 1954. — Iz serije maraka za redovnu poštu: 20 F. ultramarin i zelena (mošeja u El Kzar-u).

KAMERUN

6. V. 1954. — Spomen marka kao kod Afrike Ekv. Franc., s natpisom CAMERUN: 15 F. CFA zeleno-plava i zelena.

KANADA

10. VI. 1954. — Nove marke sa slikom Jelisavete II: 1 c. smeđe-ljubičasta, 2 c. zelena, 3 c. karminasta, 4 c. ljubičasta i 6 c. nerandžasta.

INDIJA FRANC.

6. VI. 1954. — Spomen marka kao kod Afrike Ekv. Franc., s natpisom INDE: 1 fanon crna i smeđa.

IRAN

V. 1954. — Peto izdanje sa doplatkom za 1000 godišnjicu smrti Avicene: 50+25 d. (pogled na Hamadan), 1+1/2 R. (Avicenin portret), 2 1/2+1 1/4 R. (kula Gonbao Qabus), 5+2 1/2 R. (stara Avicenin grobnica), 10+5 R. (nova Avicenin grobnica).

IRSKA

1) 24. V. 1954. — Prigodne marke za Marijinu godinu, sa slikom Madone od Della Robia: 3 d. plava i 5 d. zelena.

2) 19. VI. 1954. — O 100 godišnjici katoličkog univerziteta u Irskoj izdate 2 marke sa

KENIJA — UGANDA — TANGANJIKA

1. VI. 1954. — Serija redovnih maraka sa slikom Jelisavete II u ovalu i sa raznim motivodopadu Owen), 10 c. karminasta i crna (živima iz Kenije: 5 c. smeđa i crna (brana na va i siva (kao 5 c.), 50 c. jorgovanasto-crvena rafa), 20 c. nerandžasta i crna (lav), 30 c. plava (kao 10 c.), 1 Š. jorgovanasta i crna (tip 20 c.), 2 Š. zelena i crna (planina Kilimandžaro), 5 Š. siva i slamno-žuta (slon), 10 Š. plava i siva (zastava) i 1 F. crna i crveno-nerandžasta (kraljica Jelisaveta II).

KINA

1. V. 1954. — Serija od 8 vrednosti za propagandu industrijske i ekonomske opreme nove Kine; 100 D. smeđe-maslinasta (predionica lana), 200 D. zelena (novo pristanište u Tangku), 250 D. ljubičasta (železnički most na pruzi Tienchin-Lanchon), 400 D. mrka (teška industrija), 800 D. jorgovanasto-smeđa (visoka peć), 800 D. plavo-crna (rudnik uglja sa otvo-

renim kopom), 2000 D. crvena (elektrana), i 3200 D. smeđe-jorgovanasta (ispitivanje podzemnog bogatstva).

KOLUMBIJA

1) II. 1954. — Provizorne marke s pretiskom: 5 na 23 c. (Iver br. 474, pretisak crven) i 5 na 14 c. (sa slikom M. Ancizara).

2) 23. IV. 1954. — Za 400 godišnjicu osnivanja reda sv. Franje Ksavera: za redovnu poštu 50 c. siva zelena i jorgovanasto-smeđa (alegor. slika).

3) V. 1954. — Za vazd. poštu u zemlji: 5 c. jorgovanasta (orao u letu iznad obale).

KOMORSKO O.

6. VI. 1954. — Spomen marka kao kod Afrike Ekv. Franc. s natpisom COMOREZ: 15 F. CFA smeđe-crna i crvena.

KUBA

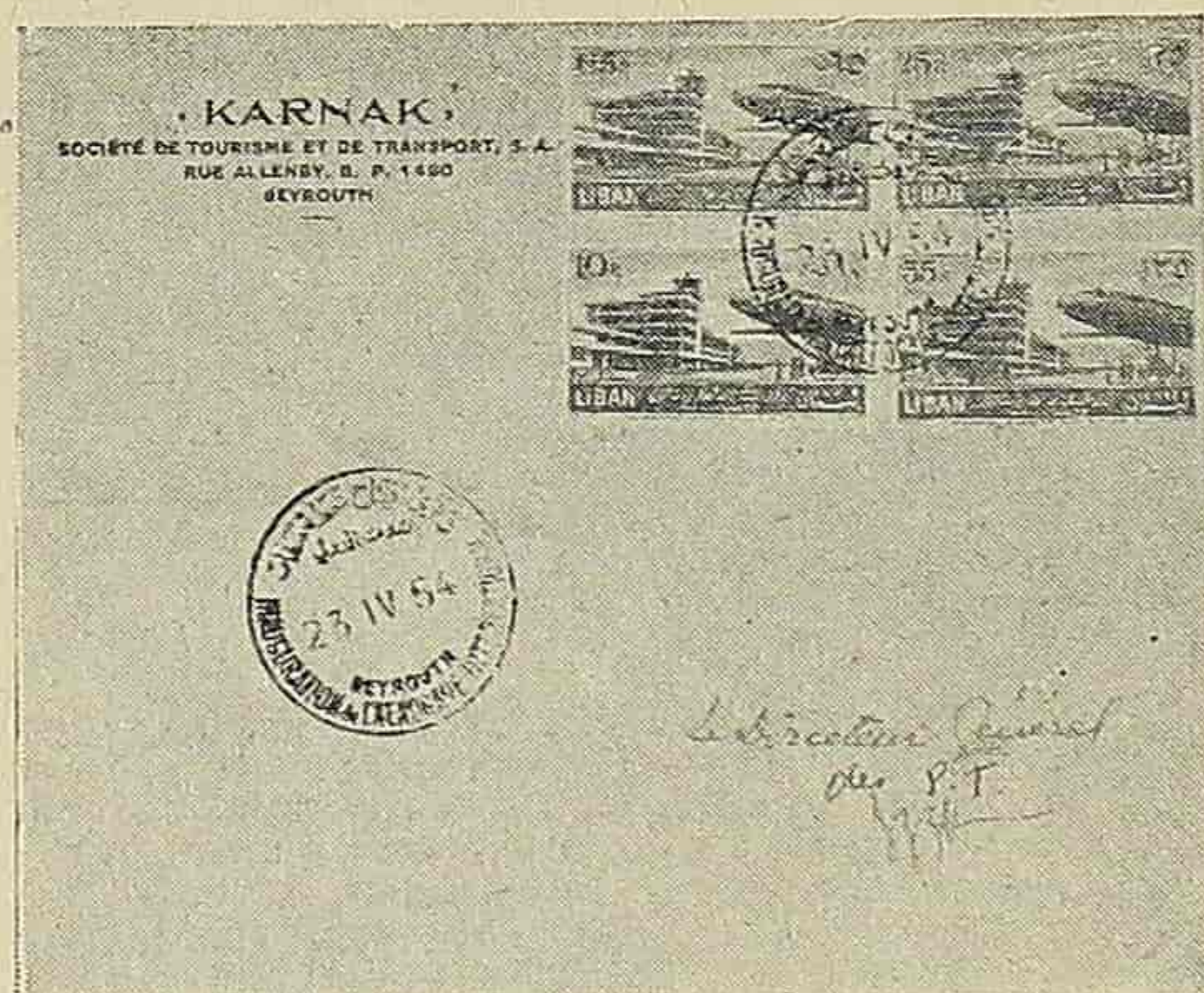
V. 1954. — Propagandne marke za kubansku industriju šećera, za vazd. poštu: 8 c. smeđe-maslinasta (žetva šećerne trske), 10 c. tamno-zelena (transport trske kamionima), 15 c. smeđe-crvena (moderna fabrika šećera), 25 c. crvena (unutrašnjost fabrike šećera), 30 c. jorgovanasta (pakovanje šećera u vreće), 40 c. tamno-plava (brod s tovarom šećera), 45 c. ljubičasta (transport šećerne trske na volovskim kolima), 50 c. plava (primitivna fabrika šećera), 1 P. škrljasta (Alvaro Reinozo koji je uneo šećernu trsku na Kubu) i 5 P. zeleno-žuta (šećerna trska).

KURASAO

1954. — Izdanje o 3 godišnjici karaijskog turističkog udruženja: 15 c. zatvoreno-plava, plava-crna i plava (peisaž).

LIBAN

23. IV. 1954. — Osvećenje međunarodnog aerodroma u Bejrutu izdate 4 marke za vazd. poštu: 10 P. ružičasta i crvena, 25 P. sivo-plava i ultramarin, 35 P. smeđa i čokoladasta i 65 P. zeleno-maslinasta i zelena.

MADAGASKAR

6. VI. 1954. — Spomen marka kao kod Afrike Ekv. Franc. s natpisom MADAGASCAR: 15 F. CFA ljubičasta i smeđa.

MAĐARSKA

1) 1954. — O 35 godišnjici mađarske sovjetske republike: 40 f. plavo-zelena i karminasta, 60 f. smeđa i karminasta i 1 F. siva i karminasta (razni motivi).

2) 1. V. 1954. — Za proslavu 1 maja: 40 f. žuto-maslinkasta i 60 f. smeđe-nerandžasta (razni motivi).

3) 24. V. 1954. — Za Treći kongres mađarske radničke partije: 60 f. smeđe-nerandžasta (radnica sa sela s korpom povrća).

4) 1954. — Dopunske vrednosti maraka „za rekonstrukciju“ sa raznim motivima: 10 f. ljubičasta, 50 f. sivo-plava i 70 f. smeđe-crvena.

5) 1954. — Marke za vazd. poštu u čast slavnih muzičara: 30 f. smeđa i sivo-plava, (Bihari), 40 f. smeđa i nerandžasta (Erkel), 60 f. smeđa i zelena (Liszt), 70 f. smeđa i karminasta (Mosonyi), 80 f. smeđa i plava (Goldmark), 1 F. žuta i smeđe-maslinasta (Bartók) i 2 F. smeđa i ljubičasta (Kodály).

6) 1954. — Serija raznih insekata: 30 f. smeđe-nerandžasta i tamno-smeđa, 40 f. zelena i tamno-smeđa, 50 f. smeđe-karminasta i crna, 60 f. ljubičasta, smeđa i crna, 80 f. siva, ljubičasta, jorgovanasta i ružičasta, 1 F. smeđe-žuta i crna, 1.20 F. zelena i smeđe-crna, 1.50 F. smeđe-siva i smeđe-ljubičasta, 2 F. crveno-smeđa i tamno-smeđa i 3 F. zeleno-plava i tamno-smeđa.

MAURICIJUS

1. VI. 1954. — Serija maraka za redovnu poštu sa slikom kraljice Jelisavete II u medaljonu i sa raznim motivima iz Mauricijusa: 2 c. žuta (aloje), 5 c. plava (planina Rempart), 35 c. karminasta (veliko пристаниšte), 3 c. zelenkasto-ljubičasta (rezidencija guvernera u Port-Louđa (obala) i 10 R. plavo-siva (pečat kolonije. isu), 2.50 R. nerandžasta (Port Louis), 5 R. sme-

NEMAČKA ZAP.

1) 5. V. 1954. — O 500 godišnjici štampanja Gutenbergove biblije, sa slikom ondašnjeg štampara za ručnom presom: 4 pf. tamno-smeđa.

2) 5. VI. 1954. — U spomen 1200 godišnjice mučeničke smrti sv. Bonifacija (680—755) arhiepiskopa u Majncu: 20 pf. siva i crvena (episkopska tijara probodena mačem).

3) 15. VI. 1954. — Redovno izdanje maraka s portretom predsednika Heussa, dopunske vrednosti: 2 pf. žuto-zelena, 25 pf. crveno-smeđa, 50 pf. tamno-zelena, 60 pf. smeđa, 70 pf. maslinasta, 80 pf. svetlo-crvena, 90 pf. zelena, 2 M. plava i 3 M. crveno-ljubičasta.

NEMAČKA IST.

1) 30. IV. 1954. — Sedma biciklistička trka Varšava-Berlin-Prag, sa crtežima trkača na biciklima: 12 pf. smeđa i 24 pf. zelena.

2) 3. VI. 1954. — Za Drugi svetski kongres omladine: 12 pf. zeleno-žuta (igrači) i 24 pf. smeđe-karminasta (omladinski učesnici na kongresu).

NEPAL

1) 15. IV. 1954. — Serija maraka za redovnu poštu, sa slikom karte Nepala: u malom formatu: 2 p. smeđa, 4 p. zelena, 6 p. ružičasta, 8 p. ljubičasta i 12 p. jorgovanasto-crvena; u velikom formatu: 16 p. smeđa, 20 p. tamno-karminasta, 24 p. karminasta, 32 ultramarin, 50 p. crvena, 1 R. cinober i 2 R. nerandžasta.

2) 15. IV. 1954. — Marke s portretom kralja Tribhuvana: 2 p. smeđa, 4 p. zeleno-žuta, 6 p. crvena, 8 p. ljubičasta, 12 p. blede-crvena, 16 p. smeđe-jorgovanasta, 20 p. smeđe-karminasta, 24 p. jorgovanasto-smeđa, 32 p. ultramarin, 50 p. crvenkasto-jorgovanasta, 1 R. crvena i 2 R. crveno-nerandžasta.

NOVA KALEDONIJA

6. VI. 1954. — Spomen marka kao kod Afrike Ekv. Franc. s natpisom NOUVELLE CALEDONIE: 3 F. CFR plavo-crna i plava.

OKEANIJA

6. VI. 1954. — Kao kod Nove Kaledonije, s natpisom OCEANIE: 3 F. CFR zeleno-plava i zelena.

PANAMA

1) II. 1954. — Provizorna marka izrađena od spomen marke za 100 godišnjicu jubileja lista „Estrella” sa crnim pretiskom nove vrednosti: 1 c. na 5 c. crvena.

2) V. 1954. — Promena boje kod marke od 1 c. iz serije redovnih maraka u tečaju: 1 c. karminasta (namesto 1 c. zelena).

PARAGUAI

1) III. 1954. — Za redovnu poštu, sa slikom zvezde i lovorovog venca: 10 T. nerandžasta, 10 T. crvena i 50 T. smeđa.

2) III. 1954. — U spomen avijatičara Silvija Petirosa izdate su 4 marke za redovnu poštu sa njegovim portretom: 5 c., 20 c., 50 c. i 60 c. i 4 vrednosti za vazd. poštu, opet s njegovim portretom: 40 c. smeđa, 55 c. zelena, 80 c. plavo-ljubičasta i 1.30 T. sivo-plava.

POLJSKA

1) 23. V. 1954. — Za III poljski filatelistički kongres u Varšavi: 1 blok s 1 markom od 5+2.50 Zl. zeleno-maslinasta (pošt. kola i avion).

2) 28. IV. 1954. — Za biciklističku trku Varšava-Berlin-Praga, s raznim slikama: 80 gr. smeđa i 80 gr. plava.

3) 30. IV. 1954. — Za III kongres trgovačkog saveza u Varšavi: 25 gr. sivo-crna (ruke sa čekićem) i 80 gr. jorgovanasto-smeđa (pero i klas).

RUMUNIJA

1) 1. IV. 1954. — U „mesecu šuma” izdata je jedna serija od 3 marke: 20 b. sepija/žuta (jelen) 55 b. ljubičasta/žuta (pioniri u pošumljavanju) i 1.75 L. plava/žuta (šuma).

2) 15. IV. 1954. — Propagandne marke odmarališta: 5 b. crna/žuta (Calimanesti), 1.55 L. crna/plavičasta (Sinaia), 2 L. zelena/crvena (Predeal), 2.35 L. smeđa/zelenkasta (Tusnad), 2.55 L. čokoladasta/zelenkasta (Govora).

3) 26. V. 1954. — O 10 godišnjici smrti slikara Oktava Bancila: 55 b. smeđe-jorgovanasta i tamno-zelena (O. Bancila).

SAD

1) 7. V. 1954. — Za 100 godišnjicu države Nebraske: 3 c. ljubičasta (sejačica).

2) 24. VI. 1954. — Druga vrednost serije sa slikom statue slobode: 3 c. purpurna.

SALVADOR

1) 1. VI. 1954. — S raznim motivima i raznog formata: 1 c. sivo-maslinasta i zelenkasta (ribarska barka), 1 c. ljubičasta (nacionalna palata), 1 c. karminasta i sivo maslinasta (viseći most), 2 c. karminasta (alegor, slika mira i slobode), 2 c. zelenkasto-žuta i zelenkasta (nacionalna palata), 2 c. cinober (Merkur), 3 c. zelena i plavo-zelena (vulkan Jzalko), 3 c. siva i sivo-plava (vodojaža na Gouyabo), 3 c. smeđe-karminasta (general Manuel José Arce), 5 c. zelena (M. J. Arce), 5 c. jorgovanasta i sivo-ljubičasta (vodojaža na Gouyabo), 7 c. smeđe-crvena i smeđe-žuta (vulkan Jzalco), 7 c. jorgovanasta i sivo-smeđa (park Balboa), 7 c. zelena i zelenkasta (ribarska barka), 10 c. zeleno-plava (alegorija mira i slobode) 10 c. crvenkasto-karminasta, smeđe-jorgovanasta i plava (predaja zastave sa Odese predsedniku Salvadora), 10 c. jorgovanasto-crvena i ružičasta (jezero Ilopango), 20 c. crveno-nerandžasta i žuta (program urbanizma), 22 c. plavo-siva (čuvari obala), 50 c. sivo-crna i otvoreno-smeđa (moderan put), 1 C. plava (čuvari obala), 1 C. smeđe-nerandžasta, smeđe-jorgovanasta i plava (predaja zastave).

2) 1. VI. 1954. — Marke za vazd. poštu sa slikama kao pod 1) i s legendom AEREO: 5 c. smeđa i žuta (ribarska barka) 5 c. karminasta i crvenkasta (Merkur), 10 c. sivo-maslinasta i plavičasta (nac. palata), 10 c. tamno-plava (M. J. Arce), 10 c. ljubičasta i sivo-plava (park Balboa), 10 c. zelena, tamno-zelena i plava (predavanje zastave predsedniku Salvadora), 15 c. tamno-siva i sivo-plava (jezero Ilopango),

20 c. ljubičasta i škriljasta (viseći most), 25 c. zelena i zelenkasto-plava (vodojaža na Gouyabo), 30 c. jorgovanasta i crvena (program urbanizma), 40 c. mrka i otvoreno smeđa (moderan put), 80 c. smeđe-karminasta (alegorija mira i slobode), 1 C. jorgovanasta i crvena (vulkan Jzalco) i 2. C. crvena (alegorija mira i slobode).

SAHARA ŠP.

1. VI. 1954. — Serija dobrotvornih maraka u korist urođeničke dece: 5+5 c. smeđe-karminasta i 15 c. zelena (skakači), 10+5 c. ljubičasta i 60 c. smeđa (trkač).

SV. PJER I MIKELON

6. VI. 1954. — Kao kod Afrike Ekv. Franc. s natpisom SAINT-PIERRE ET MIQUELON: 15 F. CFA smeđe-crna i crvena.

SOMALIJA ITAL.

1. V. 1954. — Izdate su 4 marke sa raznim motivima za uspomenu na konvenciju zaključenu s Malteškim redom za borbu protiv lepree; oblik pravougaoni kod prve dve položene, kod druge dve uspravan: 25 c. plava i siva, 60 c. smeđe-crvena i sepija, 1.20 C. tamno-crvena i smeđa i 2 C. karminasta i ljubičasta.

SOMALSKA OBALA

6. VI. 1954. — Spomen marka kao kod Afrike Ekv. Franc. s natpisom COTE DES SOMALIS: 65 F. plava i jorgovanasta.

TOGO

6. VI. 1954. — Kao kod prethodne, s natpisom TOGO: 15 F. CFA plava i jorgovanasta.

TUNIS

29. V. 1954. — Nova serija maraka za redovnu poštu od 15 vrednosti: 50 c. zelena i 1 F. jorgovanasto (Ksar-el-Ribat), 2 F. jorgovanasto-smeđa i 4 F. plavo-zelena (Takrouna), 5 F. ljubičasta i 8 F. smeđe-crna (Chenini de Tatuine), 10 F. zeleno plava i 12 F. smeđe-karminasta (Matmata), 15 F. ultramarin (Sidi Bou Said), 18 F. smeđe-jorgovanasta (Kef Mosquée Sidi Bou Maklouf), 20 F. plava i 25 F. tamno-plava (denovljanska tvrđava Tabarka), 30 F. jorgovanasto-crvena i 40 F. plavo-crna (Bab El Khadro), 50 F. ljubičasta i 75 F. crvena (Medenine); — za vazd. poštu 2 vrednosti u plavim i zelenim bojama i 200 F. u smeđim bojama (Kasbah de Monestir).

UJEDINJENJE NACIJE

10. V. 1954. — 1954. — O 35 godišnjici postojanja Međunarodne organizacije rada (ranije BIT), sa slikom nakovanja i sa amblemom UN iznad njega: 3 c. smeđa sa oznakom ILO (International Labor Organisation) i 8 c. jorgovanasta s oznakom OIT (Organisation Internationale du Travail).

FILIPINI

31. V. 1954. — Za Druge aziske sportske igre u Manili: 5 c. ultramarin/plava (bacanje diska), 18 c. maslinasta/zelenkasta (plivanje), i 30 c. crvena/karminasta (boksovanje).

FRANCUSKA

1) 8. VI. 1954. — O 10 godišnjici iskrcavanja na obale Normandije, Provansa i Dijepa: 15 F. crvena i plava.

2) 8. VI. 1954. — Sa slikom maršala Oe Lattre de Tassigny: 12 F. ultramarin i plavo-crna.

3) 8. VI. 1954. — Jedna od maraka iz nove turističke serije: 8 F. plava, tamno-plava i zelena (dolina Sene kod Andelisa i zamak Gailard).

4) 14. VI. 1954. — Marka sa slikom maršala Leklerka u promenjenoj boji: 12 F. zelena i plavo-zelena.

5) 14. VI. 1954. — Dalje vrednosti iz turističke serije: 6 F. otvoreno i tamno-plava i ze-

lena (Lourdes) i 12 F. tamno-ljubičasta i jorgovanasta (Quimper).

6) 14. VI. 1954. — Spomen marka na navršetak 13 stoleća opatije u Jumièques: 12 F. ultramarin, tamno-plava i zelena (opatija).

7) 21. VI. 1954. — Dalje vrednosti iz turističke serije: 18 F. plava, plavo-crna i zelena (zamak Cheverny).

8) 28. VI. 1954. — O 300 godišnjici pripojenja Stenay-a Francuskoj: 15 F. smeđe-žuta i crna.

HOLANDIJA

16. VI. 1954. — Za 1200 godišnjicu smrti sv. Bonifacija; 10 c. plava (svečeva slika).

CEJLON

1) 15. III. 1954. — Četiri vrednosti za redovnu poštu: 25 c. ultramarin i nerandžasta (freska iz Sigiriya), 50 c. škriljasta (ribarska barka), 5 R. gerandžasta i sepija (bareljef iz Anura-ghapura) i 10 R. smeđa (žetva pirinča).

2) 15. V. 1954. — Izdanje maraka s raznim motivima i raznog formata: 2 c. smeđa i zelena (nacionalni park Ruhuna s jelenima), 3 c. ljubičasta i crna (bareljef antičkog božanstva), 6 c. zeleno-žuta i mrko-ljubičasta (žetva pirinča), 40 c. zatvoreno-smeđa (kaučuk drveće), 85 c. zelena i mrko-ljubičasta (branje čaja) i 2 R. smeđe-jorgovanasta i blede-ultramarińska (vodojaža Gal Oya).

ČEHOSLOVAČKA

1) 23. V. 1954. — Za muzički festival u Pragu izdate su 3 marke: 30 h. smeđe-jorgovanasta (Antonin Dvoržak), 40 h. crveno-smeđa (Leos Janaček) i 60 h. plava (Bedřih Smetana).

2) 15. VI. 1954. — Za 200 godišnjicu pronalaska jednog gromobrana Prokopa Divisa: 30 h. siva i 75 h. jorgovanasto-smeđa (P. Divis).

ŠVEDSKA

18. VI. 1954. — O 200 godišnjici rođenja pesnikinje Ana-Maria Lenngren: 20 o. zelena i 65 o. smeđa (slike pesnikinje).

Cene maraka FNRJ

u katalogu „Scott's Standard“ za 1954 god.

Franko marke			u dolarima nove poništ.	
1944/5	159 A i B	2	Manastiri s mrežicom	0.24 0.30
	159 C, D, E	3	Manastiri bez mreže	0.35 0.45
	160—171	12	Maršal Tito I i II izdanja	1.33 0.60
	172	1	Prohor Pčinjski	0.15 0.15
	173—184	12	Partizanke	1.45 0.57
1946	185—196	12+2	Serije i blokovi Ustava	3.20 3.20
	199—201	3	Godišnjica pobede — 9 maj	0.40 0.31
	202—203	2	Provizorne 2.50/6 i 8/9	0.40 0.31
	204—205	2	Svetozar Marković	0.15 0.15
	206—210	5	Slovenski kongres	0.39 0.39
	211—214	4	Partizanke — promenjene boje	0.34 0.14
	215—217	3	Njegoš — stogod. Gor. Vijenca	0.31 0.31
	218—220	3	Dan fiskulturnika	0.31 0.31
	231—232	2	Julijska Krajina	0.30 0.16
	233—235	3	Vuk Karadžić	0.36 0.36
1947	236—238	3	Zagrebački velesajam	0.36 0.28
1948	239—242	4	Dunavska konferencija	0.58 0.35
	243—245	3	Peti kongres KPJ	0.46 0.34
	246—249	4	L. Košir	0.62 0.25
	250—256	7	Petogodišnjica DFJ — grbovi	1.02 0.60
1949	257—259	3	Prešern	0.38 0.32
	260—261	2	Planica	0.60 0.35
	262—264	3	Petogodišnjica N r Makedonije	0.82 0.47
	265—267	3	75 god. Svetskog pošt. saveza — UPU	2.50 2.50
	269—272	4	Stogod. železnica u Jugoslaviji	0.75 0.75
	273—282	10	Izd. 1945 i 1947 s pretiskom FNRJ	1.50 1.50
	283—285	3	Autoput Beograd—Zagreb	0.28 0.26
	286—289	4	Partiz. u promenj. boji i s pret.	0.34 0.34
1950	290—293	4	Prvi maj — Maršal Tito	1.10 1.10
	294	1	Dečija nedelja	0.05 0.05
	295—299		Vidi kod avionskih!	
	300—304	5	Šahovska olimpijada	1.35 0.90
	305—315	12	Privreda I	2.94 1.51
	316	1	Zagrebački velesajam	0.06 0.06
	317—322	6	Dan mornarice	1.78 1.48

			u dolarima nove poništ.		
1951	323	1	27 mart 1941	0.06	0.06
	324—325	2	Ustanak u Sloveniji	0.25	0.25
	326	1	Dečja nedelja	0.08	0.08
	327—328	2	Ustanak u Srbiji	0.15	0.15
	329—330	2	Ustanak u Crnoj Gori	0.15	0.15
	331—332	2	Ustanak u Hrvatskoj	0.15	0.15
	333—334	2	Ustanak u B. i H.	0.15	0.15
	335—337	3	Velike godišnjice	1.70	1.05
	338	1	Zagrebački velesajam	0.12	0.12
	339—340	2	Ustanak u Makedoniji	0.30	0.30
	341	1	Dan armije	0.30	0.30
	342	1	Stogodišnjica Njegoševe smrti	0.30	0.30
1952	343—234	12	Privreda II (bez 75 i 100 d.	2.72	1.16
	355—357	3	60 god. Maršala Tita	0.95	—
	358	1	Dečja nedelja	0.15	—
	359—364	6	XV olimpijada (Helsinki)	1.26	—
	365—367	3	Dan mornarice	0.57	—
	368	1	Prva jugosl. filat. izložba	0.25	—
	369—372	4	Šesti kongres KPJ	0.36	—
1953	373—374	2	Desetog. smrti N. Tesle	0.29	—
	375—377	3	Ujedinjene nacije	0.65	—
	378—384	7	Privreda III	0.40	—
	385—388	4	Auto i moto trke	—	—
	389	1	Tito — prvi predsednik Republ.	—	—

Tzv Semi postal (prigodne dobrotvorne sa doplatom)

1945	B. 131—132	2	Crveni krst	0.40	0.40
	B. 133	1	20 oktobar — godišnj. oslobođenja	0.30	0.30
1946	B. 134—137	4	PTT kongres	0.85	0.85
	B. 138—141	4	Pruga I	1.70	0.85
	B. 142—144	3	Balkanske igre u Ljubljani	0.48	0.48
1947	B. 145—148	4	Pruga II	0.45	0.29
1948	B. 149—151	3	Borba protiv tuberkuloze	0.33	0.29
	B. 152—154	3	80 god. Jugosl. akademije	0.30	0.23
	B. 155—157	3	Balkan. — Srednjeevrop. igre	0.52	0.31

Avionske marke

1947	S. 17—22	6	I avionske — uspravni pravoug.	0.83	0.58
	S. 23—28	6	Isto, ali samo ćiril. ili lat.	0.83	0.58
	S. 23a—28a	2×6	Isto, par iz sredine	1.30	—
1948	S. 29	1	L. Košir	0.40	0.40
	S. 30—32	3	Petogodišnjica NR Makedonije	2.25	2.25
1950	295—299	5	Vazduhopl. slet u Rumi	1.35	1.10
1949	S. 33	2	Blokovi stogodišnjice železnica	2.00	2.00
1951	S. 34—42	9	II avionsko redovno izdanje	4.44	4.44
	S. 43	1	ZEFIZ blok	5.00	6.00
	S. 44	3	ZEFIZ marka	0.30	0.30
	S. 30—32	3	Petogodišnjica NR Makedonije	2.25	2.25
	S. 45—47	3	Kongres planinara	1.07	1.07
	S. 48—49	2	Šampionat padobr. na Bledu	2.25	2.25
1952	S. 50—53	4	Dopunsko (5, 100, 200 i 500)	6.20	6.20
	S. 54	1	Dan armije	1.15	—

Porto marke

1945	J. 37 A—B	2	Privremeno izdanje	0.65	0.65
	J. 38—45	8	Sa crnim brojkama (I redovno)	0.34	0.34
	J. 46—50	5	II redovno — brojke u boji	0.35	0.35
1946	J. 51—58	8	III redovno — buktinje	1.04	0.82
1950	J. 64—66	3	Provizorne s pretiskom FNRJ	0.21	0.30
1953	J. 67—74		IV redovno, promenjene boje i vrednosti	1.53	—

Službene marke

1946	01—08	8	Redovno izdanje	0.77	0.29
1949	09—010	2	Provizorne 3/8 i 3/12 kao franko	0.24	0.20

u dolarima
nove poništ.

Doplatne marke Crv. krsta

1946/7	Franko i porto			0.05	0.05
1948	Franko i porto			0.07	0.07
1949	Franko i porto			0.05	0.05
1950	Franko i porto			0.04	0.04
1951	Franko i porto			0.04	0.04
1952	Franko i porto			0.04	0.04

CENE MARAKA STT-VUJNA

Franko marka

1948	1—3	3	Triptih	6.00	6.00
1949	4	1	Prvi maj 1949	0.25	0.25
	5—14	10	Privrem. izdanje — Franko marke Jugoslavije s pret. STT-VUJNA	3.55	3.55
	15—16	2	75 god. Svet. pošt. saveza I	6.00	6.00
1950	17—20	4	Stogodišnjica železnica	1.55	1.55
	21—22	2	Prvi maj 1950	1.35	1.35
	23—30	8	Franko životinje	3.63	2.93
	31—32	2	Isto, od 1 i 3 d. u promenj. boji	0.23	0.23
1951	33—34	2	Prvi maj 1951	0.80	0.95
	37—39	3	P. Vergerije	0.95	—
	40—41	2	Trubar n marulić	—	—

Avionske marke

1948	S. 1—2	2	Izložba u Popru	1.50	1.25
1949	S. 3—9	7	Redovno izdanje u lirama	3.05	3.05
	S. 10—16	7	Privrem. izdanje u dinarima	4.95	4.95
	S. 17—17a	2	Blokovi 100 god. železnice	8.00	8.00
1950	18—20	3	75 god. Svet. pošt. saveza II	4.50	—

Porto marke

1949	J. 1—5	5	Marke Jugoslavije s pret. STT-VUJA	1.25	1.25
1950	J. 6—10	5	Redovno izdanje — ribe	0.59	0.59
	J. 11—18	8	Buktinje II	—	—

Doplatne marke Crv. krsta

1948	P A 1	1	Marke Jugoslavije s pret. VUJA-STT	0.60	0.50
1950	P A 2	1	Marke Jugoslavije s pret. VUJA-STT	0.50	0.40
1951	P A 3	1	Marke Jugoslavije s pret. STT-VUJNA	0.90	0.90
1952	P A 4	1	Marke Jugoslavije s pret. STT-VUJNA	0.03	0.03

Doplatne marke Crv. krsta — porto

1948	P A J 1	1	Marka Jugoslavije s pret. VUJA-STT	9.00	10.00
1950	P A J 2	1	Marka Jugoslavije s pret. VUJA-STT	0.60	0.60
1951	P A J 3	1	Marka Jugoslavije s pret. STT-VUJNA	1.50	1.50
1952	P A J 4	1	Marka Jugoslavije s pret. STT-VUJNA	0.03	0.03

„BISON EXCHANGE CLUB”
USA

годишња претплата 600.— динара.
Приступнице и информације даје

Димитрије Јанићијевић
Београд

Војислава Илића 32

Купујем претфилателистичка писма
Србије

Купујем прекоморске и европске целине до 1900 године, осим Аустрије и Мађарске. — По жељи дајем добре марке према манко-листи.

Инж. Вернер Мирко

Нови Сад — Пошт. фах: 105

ПРЕТПЛАТНИЦИМА И ДУЖНИЦИМА!

Шаљите претплату и дуг за часопис! Обустављено је слање листа свима онима који су дужни преко 100.— динара.

Уредништво